Kontrola veřejné správy Nejvyšším kontrolním úřadem

Leona Viceníková

Bakalářská práce
2007

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Leona VICENÍKOVÁ**
Studijní program:	**B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor:	**Veřejná správa a regionální rozvoj**
Téma práce:	**Kontrola veřejné správy Nejvyšším kontrolním úřadem.**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte postavení a organizaci Nejvyššího kontrolního úřadu v systému kontroly veřejné správy, popište základní pojmy, formy a kompetence NKÚ.
2. Analyzujte činnost NKÚ a zaměření kontroly na jednotlivé instituce.
3. Zhodnoťte evropský kontext činnosti NKÚ a navrhněte náměty k jeho fungování.

Rozsah práce: **cca 40 stran**

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1]SVOBODA, K. Základy správního práva. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997, 153 s. ISBN 80-70794-39-9.
[2]KADEČKA, S., PRŮCHA, R., PRŮCHA, P. Základy správního práva pro ekonomy. Brno: Masarykova univerzita, 2003, 220 s. ISBN 80-21030-50-X.
[3]MATES, P. Ochrana soukromí ve správním právu. Praha: Linde, 2006, 313 s. ISBN 80-72015-89-3.
[4]PRŮCHA, P. Správní právo. Brno: Masarykova univerzita, 2003, 224 s. ISBN 80-21027-63-0.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Miloš Matula, CSc.**
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje

Datum zadání bakalářské práce: **12. března 2007**

Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2007**

Ve Zlíně dne 12. března 2007

L.S.

doc. PhDr. Vnislav Nováček, CSc.
děkan

doc. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že bakalářskou práci jsem zpracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala.

Ve Slavičíně dne 07. 05. 2007

ABSTRAKT

Ve své bakalářské práci se zaměřuji na téma kontroly veřejné správy nezávislou institucí Nejvyšším kontrolním úřadem. Nejprve čtenáře seznamuji s obecným pojetím kontroly v České republice, různými druhy kontroly vykonávané konkrétními orgány a jejich pravomocemi, a pak navazuji samotným Úřadem. Zabývám se jeho právním zakotvením, jeho organizační strukturou, působností a pravomocemi, kterými disponuje vůči orgánům ve státě, ale také jeho výslednou činností a dopady na společnost. Pro srovnání uvádím příklady kontrolních institucí v okolních státech, abychom zhodnotili jejich podobnost s Nejvyšším kontrolním úřadem v ČR. Na závěr jsou řešeny konkrétní případy, které NKÚ prověřoval.

Klíčová slova: Kontrola veřejné správy, finanční kontrola, Nejvyšší kontrolní úřad, světová organizace, plán kontrolní činnosti, výroční zpráva, organizační struktura, věstník, Kárná komora NKÚ, pravomoc a působnost.

ABSTRACT

My bachelor’s thesis is focused on the subject of the public service inspection by the independent institution Supreme Audit Office. First of all I familiarize readers with the general conception of auditing in the Czech Republic, with the various types of inspections executed by specific authorities and their competitions and then I concur with the Supreme Audit Office. It deals with the juridical position of his institution, its organization structure, activities and relative powers, which it has towards the authorities in our state, but also with its resulting activities and impacts on our society. I mention the examples of audit institutions in the neighboring states, so we could valorize their similarity with the Supreme Audit Office in the Czech Republic. At the end of this bachelor thesis I solve concrete cases that had been audited by SAO.

Keywords: public service inspection, financial audit, Supreme Audit Office, world organization, the plan of, the plan of control activities, year-end report, organization structure, bulletin, the disciplinary chamber of SAO, competences and scope.

Chtěla bych poděkovat JUDr. Miloši Matulovi CSc. za odborné vedení při zpracovávání bakalářské práce, a za cenné informace, které mi v souvislosti s posuzovanou problematikou poskytl.

OBSAH

ÚVOD **9**

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA OBECNĚ **11**

1.1 POJEM KONTROLY VEŘEJNÉ SPRÁVY 12

1.1.1 Zásady kontroly 12
1.1.2 Kontrolní metody a postupy 13
1.1.3 Správní kontrola 13
1.1.4 Vnější kontrola 14
1.1.5 Státní kontrola (zákon 552/1991 Sb.) 15
1.1.6 Finanční kontrola (zákon 320/2001 Sb.) 15

1.2 KONTROLA VYKONÁVANÁ JEDNOTLIVÝMI KONTROLNÍMI INSTITUCEMI 17

1.2.1 Kontrola vykonávaná zákonodárnými orgány 17
1.2.2 Kontrola vykonávaná soudy 17
1.2.3 Kontrola vykonávaná Nejvyšším kontrolním úřadem 18
1.2.4 Kontrola vykonávaná správními orgány 18
1.2.5 Kontrola vykonávaná na základě podání občanů 18
1.2.6 Kontrola vykonávaná ve spojení s institutem tzv. Veřejného ochránce práv 19

2 NEZÁVISLÉ KONTROLNÍ ORGÁNY **20**

2.1 VÝVOJ KONTROLY V ČESKÝCH ZEMÍCH 20

2.2 NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD A JEHO POSTAVENÍ VE STÁTĚ 21

2.2.1 Působnost NKÚ 21
2.2.2 Hospodaření NKÚ 22
2.2.3 Plánování a provádění kontroly 22
2.2.4 Kontrolní řád NKÚ 23

2.3 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA NKÚ 24

2.3.1 Prezident NKÚ 24
2.3.2 Viceprezident NKÚ 25
2.3.3 Člen Úřadu 25
2.3.4 Kolegium 26
2.3.5 Senát NKÚ 27
2.3.6 Kárná komora 27
2.3.7 Jednotlivé sekce NKÚ 27

3 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE **31**

3.1 INTOSAI 31

3.2 EUROSAI 32

3.3 ČLENĚNÍ NEJVYŠŠÍCH KONTROLNÍCH INSTITUCÍ 32

3.3.1 Společné znaky a zásady kontrolních institucí 33

3.4 NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD NA SLOVENSKU (NKÚ SR) 34
3.5 NEJVYŠŠÍ KOMORA KONTROLY V POLSKU (NIK) 35
3.6 NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD V MAĎARSKU (SAO) 36
4 VÝSLEDNÁ ČINNOST NKÚ 38
4.1 ZJIŠTĚNÉ NEDOSTATKY VE FINANCOVÁNÍ 38
4.2 PŘÍPADY Z PRAXE 40
4.2.1 Hospodaření Ministerstva kultury 40
4.2.2 Hospodaření Ministerstva zahraničí 41
4.2.3 Použití finančním prostředků na regionální programy 42
4.3 ZHODNOCENÍ POSTAVENÍ NKÚ 43
ZÁVĚR 46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 48
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 50
SEZNAM TABULEK 51
SEZNAM PŘÍLOH 52

ÚVOD

Téma své bakalářské práce „Kontrola veřejné správy Nejvyšším kontrolním úřadem“ jsem si vybrala hlavně proto, že jsem se v praxi s touto institucí zatím nesetkala, a těžko jsem si dokázala představit, jaké pravomoci má v naší společnosti, a jakými funkci disponuje. Nás daňové poplatníky určitě bude zajímat, kam směřují naše finance odvedené v dani, a zda s nimi stát zachází účelně a hospodárně. Na tuto otázku nám může odpovědět právě Nejvyšší kontrolní úřad sídlící v hlavním městě Praze. Je to instituce nezávislá na vládě, Parlamentu nebo Senátu mající svou vlastní rozpočtovou kapitolu. NKÚ vykonává kontrolu hospodaření se státním rozpočtem a jeho plnění, a výsledky této kontroly nás mohou mnohdy nemile překvapit. Své kontrolní závěry zveřejňuje ve Věstníku vydávaném čtyřikrát do roka, přístupným pro občany na webových stránkách Úřadu. Zde se můžeme dočíst o plánu kontrolní činnosti sestavovaným na dobu jednoho roku, který je doplňován nebo měněn. Kromě informací o samotné činnosti NKÚ, uvedu některé teoretické poznatky, týkající se kontroly veřejné správy, druhů kontroly, postupů a metod kontroly, a také finanční nebo státní kontrolu, jejichž úprava je dána zákonem.

Kontrola doprovází každou naši činnost řídící a také usměrňující. Bez kontroly se neobejde žádná řídící společnost a znamená pro nás základní a nepostradatelný prvek demokratického státu. Ale i v oblasti veřejné správy může docházet k chybám, kterým je nutné předcházet, a pokud možno zaměřit se ne jen na samotné odstranění, ale na možnosti předcházení těchto nedostatků v naší společnosti, která je tím narušována. Veřejná moc je rodištěm pro byrokracii a korupci a může být velmi lehce zneužita, proto bylo nutné zřídit kompetentní orgány mající pravomoc a kompetence prověřovat správnost, účelnost a hospodárnost používání veřejných prostředků k cílům, ke kterým byly předem stanoveny. Systém kontroly je ve veřejném sektoru velmi složitý, díky různým institucím, a odvětvím, mezi kterými existují mnohostranné vztahy a vzájemné vazby subjektů a objektů.

Ve své bakalářské práci rozebírám postavení, působnost i organizační strukturu NKÚ danou zákonem, a také se zabývám výslednou činností Úřadu zveřejňovanou ve výroční zprávě předloženou prezidentem NKÚ vládě, Parlamentu i Senátu. Tato výroční zpráva zhodnocuje nejzávažnější problémy vyskytující se v oblasti hospodaření s majetkem našeho státu, ale i s financemi, které k nám proudí ze zahraničních států. NKÚ funguje tak, aby nenahrazoval funkční systém finanční kontroly, pouze hodnotí, prověřuje nebo doplňuje.

Po vstupu České republiky do Evropské Unie je nutností mít kvalitní sladěný kontrolní mechanismus v jednotlivých odvětvích veřejného sektoru, který se vyrovná postupům prováděnými vyspělými demokratickými státy. Proto je kontrola neustále přizpůsobována evropskému standardu a doporučením, a je také obohacována novými zkušenostmi. NKÚ vyvíjí řadu aktivit ve spolupráci s nejvyššími kontrolními instituce po celé Evropě, tak může získat cenné informace o legislativě, nebo způsobu uplatňování finanční kontroly v Evropě.

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA OBECNĚ

V letech minulých byla veřejná správa používána ve spojení státní správy, což mělo znamenat, že se stát stará o blaho národa. V dnešní době se pojem veřejná správa dá vyložit jako správa veřejných záležitostí ve veřejném zájmu, kterou subjekty vykonávají jako právem uloženou povinnost. Toto vyjádření zasahuje do více oblastí, které se týkají činnosti administrativní, kontrolní, organizační, plánovací, ale také řídící. Obecně můžeme rozdělit veřejnou správu na moc zákonodárnou představovanou Parlamentem, moc výkonnou představovanou prezidentem a vládou, moc soudní a moc kontrolní. Dále existuje správa soukromá méně vázaná právem, kde subjekty mají volnost ve svém jednání, a své cíle a úkoly si stanovují samy.

Materiální pojetí veřejné správy uvádí veřejnou správu jako činnost státních nebo jiných orgánů veřejné moci nebo subjektů, kterým byl výkon veřejné správy propůjčen za účelem plnění určitých úkolů označovaných jako úkoly veřejné. [2]

U *formálního pojetí veřejné správy* se důraz klade nikoli na činnost, ale na organizace, kterým je svěřena působnost řešit určité veřejné úkoly, pokud nejsou svěřeny zastupitelským sborům nebo soudům. Správa ve formálním pojetí je v zásadě soustavou jednotlivých správních úřadů nebo orgánů samosprávy jako vykonavatelů veřejné správy ve smyslu materiálním, tj. jako určité činnosti. [2]

Subjektem veřejné správy je organizační složka státu, která je účetní jednotkou podle zvláštního právního předpisu, státní příspěvková organizace, státní fond, územní samosprávný celek, městská část hlavního města Prahy, příspěvková organizace územního samosprávného celku nebo městské části hlavního města Prahy a jiná právnická osoba zřízená k plnění úkolů veřejné správy zvláštním právním předpisem nebo právnická osoba zřízená na základě zvláštního právního předpisu, která hospodaří s veřejnými prostředky. [18]

1.1 Pojem kontroly veřejné správy

Kontrola musí existovat v každé řídící činnosti, jejímž výsledkem má být dosáhnutí konkrétního stanovené cíle. Je definována jako činnost, která má zajistit zjištění skutečného stavu a porovnat ho se stavem, který požadujeme. A protože cílem veřejné správy je uspokojovat veřejný zájem, pak je nutné zajistit kontrolu plnění potřebných činností a zjistit, zda došlo ke splnění příslušných cílů účelně a hospodárně. Kontrola veřejné správy má funkci poznávací, zjišťovací, porovnávací, hodnotící a nápravnou. Podle časového vymezení může být kontrola veřejné správy preventivní nebo předběžná, průběžná, následná, soustavná a občasná. Předběžná kontrola je realizována před rozhodnutím ve snaze předem vyloučit nedostatky, průběžná kontrola je prováděna v průběhu řídících činností a zjišťuje, zdali jsou postupy řešení účelné, správné a hospodárné. Následná kontrola je prováděna pro ukončení činnosti, soustavná kontrola je vykonávána nepřetržitě a občasná zase jen namátkově.

Všeobecně kontrola obsahuje 3 fáze kontrolního procesu:

- zjištění existujícího stavu (toho, co jest)
- ověření zamýšleného stavu (toho, co má být)
- určení odchylek existujícího od zamýšleného, zhodnocení odchylek [2]

1.1.1 Zásady kontroly

Kontrola je jednou z nejdůležitějších a také nejvíce podceňovaných oblastí veřejné správy.

Velmi rozdílná je *kontrola ve veřejné správě,* pod kterou si představíme kontrolu subjektů vůči sobě, a *kontrola vykonávaná veřejnou správou*, kdy orgány veřejné správy kontrolují aktivity jiných subjektů.

Kontrola je zaměřena na vykonavatele veřejné správy, což jsou správní úřady, orgány územní samosprávy, zájmové samosprávy, a také fyzické i právnické osoby.

Subjektem jsou vykonavatelé veřejné správy a státní orgány, které stojí mimo veřejnou správu – Nejvyšší kontrolní úřad, soudy, kteří kontrolují, zda se orgány chovají v souladu s požadavky zákona, a zda uskutečňují své povinnosti. Pokud tuto kontrolu vykonávají státní orgány, pak má *právně-mocenskou povahu* (to znamená, že je součástí pravomoci a

působnosti) a naopak, pokud ji provádí adresáti, je kontrola výkonem *veřejných subjektivních práv*.

Při každé kontrole je třeba uplatňovat určité zásady uplatňované zejména v rámci nejvyšších kontrolních úřadů s cílem zvyšovat kvalitu veřejné správy.

Zásada eficience – kontrola nesmí být samoúčelná a má být vykonávána ve prospěch budoucích činností.

Zásada relevance – kontrola se vztahuje na oblasti významné pro budoucí řízení správy.

Zásada přesnosti – informace o výsledcích kontroly by měly být co nejpřesnější, stejně tak informace o kontrolovaném objektu, závěry i návrhy na zlepšení.

Zásada aktualizace – kontrola musí být provedena za aktuální situace.

Zásada jednoznačnosti – výsledky kontroly by měly být jednoznačně uspořádané, aby byla správně vymezena zodpovědnost.

1.1.2 Kontrolní metody a postupy

Ve veřejné správě jsou používány kontrolní metody: zjištění skutečného stavu hospodaření s veřejnými prostředky a jeho porovnání s příslušnou dokumentací, sledování správnosti postupů při hospodaření s veřejnými prostředky, šetření a ověřování skutečností týkajících se operací, kontrolní výpočty, analýza údajů ve finančních výkazech a informačních systémech. [9]

Mezi kontrolní postupy zařadíme *schvalovací postupy* sloužící k prověření podkladů operací v přípravné fázi. V případě zjištění chyby, se tyto operací pozastaví až do doby odstranění tohoto nedostatku. *Operační postupy*, které zajišťují přesný průběh operací až do konečného vyúčtování. *Hodnotící postupy* nám slouží k posouzení dat o realizovaných operacích, k porovnání se schválenými rozpočty a analýze dopadu na celkový stav hospodaření. *Revizní postupy* prověřují správnost operací a vyhodnocují účinnost finančních kontrol. [18]

1.1.3 Správní kontrola

Kontrolujícími subjekty jsou orgány veřejné správy a tato kontrola je vykonávána mezi subjekty hierarchicky uspořádanými, ale i mezi orgány, které mezi sebou nemají vztah podřízenosti a nadřízenosti. Bývá také označována jako služební dozor.

Služební dohled neboli hierarchická kontrola, u které platí vztah nadřízenosti a podřízenosti, vykonává nadřízený orgán, jako je vedoucí pracovník nebo ústřední správní úřad. Tento vedoucí orgán provádí kontrolu sám z vlastní iniciativy nebo na základě podnětů z vnějšku. Cílem tohoto druhu kontroly je zajistit, aby kontrolované osobnosti vykonávaly svou činnost podle právních předpisů a dle služebních pokynů, a aby tyto povinnosti zajistily efektivní výkon veřejné správy. Nadřízený orgán má pravomoc nařizovat kontrolované osobě nápravu nebo disciplinární sankci.

Odborná kontrola je zaměřená na věcný obsah kontrolovaného subjektu.

Právní kontrola je specifický druh kontroly, kdy je zkoumáno respektování zákona.

Hospodářská kontrola je zaměřena na kontrolu dodržování financování v hospodářském sektoru.

Politická kontrola kontroluje, zda orgán plní své funkce a povinnosti dané vyšším systémem.

1.1.4 Vnější kontrola

Správní dozor, u kterého je charakteristické, že mezi subjekty kontroly neexistuje vztah podřízenosti a nadřízenosti. Je vykonávána orgány, které jsou zřízeny pro účel kontroly. Řadíme zde úřední nebo správní úřady, ale i fyzické a právnické osoby. Na jedné straně jsou kontrolující orgány provádějící kontrolu, která je součástí veřejné správy, a na straně druhé jsou ty orgány, u nichž je výkon kontroly hlavní činností. Mezi ně patří zejména státní inspekce – Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Česká obchodní inspekce nebo Česká inspekce životního prostředí. Tyto orgány můžou požadovat po kontrolovaném objektu odstranění nedostatků, v případě mu nařídit závazné pokyny, jak tyto chyby odstranit. Pokud mají zjištěné nedostatky protiprávní povahu, pak má dozorčí orgán pravomoc uložit sankce.

Kontrola obcí při výkonu samostatné a přenesené působnosti – tato kontrola se zaměřuje na prověřování souladu právních předpisů obcí a krajů se zákonem. V případě rozporu právního předpisu se zákonem, může pozastavit účinnost předpisu pouze Ministerstvo vnitra a jejich případné zrušení může nařídit pouze Ústavní soud.

1.1.5 Státní kontrola (zákon 552/1991 Sb.)

Státní kontrolu vykonávají ministerstva a jiné ústřední správní orgány, dále pak místní orgány státní správy a orgány územní samosprávy vykonávající státní správu, a také ostatní orgány státní správy, které provádějí specializované kontroly jako je dozor nebo inspekce. Kontrola je zaměřená na hospodaření s finančními prostředky a plnění závazných povinností uložených na základě právních předpisů. Mezi státní kontrolu nepatří kontrola mezi orgány, ve kterých existuje vztah nadřízenosti a podřízenosti. Do výkonu kontroly nejsou zařazeny soudy, státní notářství a prokuratura, ale pouze v případech, kdy nehospodaří s finančními prostředky státu. V zákoně o státní kontrole je vymezen kontrolní řád, podle kterého se řídí postup při výkonu kontroly a vztahy mezi jednotlivými subjekty. Státní kontrolu vykonávají pověření pracovníci kontrolních orgánů, kteří nejsou podjatí vůči kontrolovaným osobám. Mají pravomoc ukládat pokuty, pokud zjistí nedostatky ve skutečnostech. Na základě zjištěných výsledků je pořízen protokol, který uvádí všechny skutečnosti, a ten je předložen kontrolované osobě k podpisu. Tato osoba má právo podat námitky proti protokolu do 5 dnů ode dne seznámení s protokolem. O těchto námitkách rozhoduje vedoucí kontrolního orgánu.

1.1.6 Finanční kontrola (zákon 320/2001 Sb.)

Zákon se vztahuje na kontrolu vykonávanou ministerstvem, a na kontrolu Pozemkového fondu České republiky. Tento zákon se naopak nevztahuje na kontrolu vykonávanou Nejvyšším kontrolním úřadem, na kontrolu hospodaření s majetkem zvláštního charakteru, a na přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků podle zvláštních právních předpisů, a dále na kontrolu právnických osob, k nimž stát nebo územní samosprávné celky plní funkci zakladatele podle zvláštních právních předpisů, s výjimkou kontroly poskytované veřejné finanční podpory podle tohoto zákona a podle zvláštního právního předpisu. [18]

Za kontrolovanou osobu lze považovat právnickou nebo fyzickou osobu žádající o finanční podporu, zahraniční právnická nebo fyzická osoba podnikající na území ČR. Můžeme zde zařadit 3 složky kontroly: *finanční kontrola vykonávaná kontrolními orgány* kontrolující hospodaření s veřejnými prostředky. *Finanční kontrola vykonávaná podle mezinárodních smluv mezinárodními organizacemi* a *vnitřní kontrola v orgánech veřejné správy*, která sleduje správnost hospodaření od počátku před jejich schválením až po konečné dosažení

výsledků. Hlavním cílem finanční kontroly je ověřování dodržování právních předpisů při hospodaření s veřejnými prostředky, zajištění ochrany těchto prostředků proti neoprávněnému porušování předpisů, a také informování vedoucích orgánů o nakládání s veřejnými prostředky. Odpovědnost za správné fungování a efektivní finanční kontrolu nesou vedoucí orgány veřejné správy, kteří jsou povinni poskytovat včasné a spolehlivé informace, určují cíle finanční kontroly a vyhodnocují výsledky kontroly, a v případě zjištění porušení právních předpisů zajistí nápravu. Jejich jednání vychází z mezinárodně uznávaných standardů.

Finanční kontrolu provádí Ministerstvo financí u organizačních složek státu, státních fondů a u ostatních státních organizací, poskytovatelů finanční podpory a také u samotných žadatelů veřejné finanční podpory. Podle zákona o finanční kontrole vykonává řídící orgán kontrolu finančních prostředků poskytnutých z rozpočtu Evropské Unie.

Územní samosprávné celky mají za úkol kontrolovat hospodaření s veřejnými prostředky příspěvkových organizací, které mají ve své působnosti, dále kontrolují žadatele a příjemce finanční podpory. Povinností kraje je zpracovávat každý rok zprávu o výsledcích finančních kontrol prováděných v jejích obcích. Okresní úřady provádějí kontrolu u organizačních složek státu a příspěvkových organizací, které k obci náleží a dále také kontrolují státní podniky, u kterých obec působí jako zakladatel. Cílem této kontroly je zjistit hospodárnost, účelnost a efektivnost použití prostředků ze státního rozpočtu nebo fondu.

Povinností Ministerstva financí je každoročně předkládat vládě a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu zprávu o výsledcích finančních kontrol a také návrh závěrečného účtu. Ministerstvu financí zase předkládají roční zprávy o výsledcích správci rozpočtových kapitol, kraje a hlavní město Praha. Organizační složky státu a právnické osoby, které hospodaří s veřejnými prostředky, předkládají roční zprávy o výsledcích finančních kontrol příslušným správcům rozpočtových kapitol. Obce předkládají tyto zprávy krajům, městské části hlavního města Prahy. Zprávy statutárních měst zahrnují výsledky finančních kontrol orgánů samosprávy městských obvodů nebo městských částí. [18]

Důležitou součástí finanční kontroly je vzájemná spolupráce mezi orgány veřejné správy a také spolupráce s Nejvyšším kontrolním úřadem, který si může na požádání vyžádat informace potřebné pro zpracování plánu kontrolní činnosti.

1.2 Kontrola vykonávaná jednotlivými kontrolními institucemi

1.2.1 Kontrola vykonávaná zákonodárnými orgány

Je to celostátní politická kontrola, není formalizovaná a má velký rozsah činností. Kontroluje činnosti vlády a jejích jednotlivých členů. Patří zde také kontrola prováděná zastupitelskými orgány obcí a krajů při výkonu samostatné působnosti. Rozsah a pravomoci kontroly jsou stanoveny v Ústavě ČR.

Nástrojem kontroly parlamentní může být především státní rozpočet a státní závěrečný účet, který schvaluje zastupitelský sbor. Kromě pravidelných parlamentních výborů, komisí, jež mj. plní i dozorové funkce, se zpravidla vytvářejí speciální parlamentní kontrolní orgány zaměřené zvláště na citlivé úseky v činnosti výkonné moci (např. rozvědné a kontrarozvědné služby). V neposlední řadě kontrolní funkci plní členové zastupitelského sboru individuálně či kolektivně formou interpelací adresovaných vládě nebo jejím jednotlivým členům. [7]

1.2.2 Kontrola vykonávaná soudy

Je velmi formalizovaná a věcně omezená. Je prováděna v rámci správního a ústavního soudnictví jako nezávislého systému. Jejím cílem je ochrana práv subjektů, vůči kterým je veřejná správa vykonávána.

Ve správním soudnictví rozhodují krajské soudy prostřednictvím tzv. specializovaných senátů. Nejvyššímu správnímu soudu přitom přísluší zajišťování jednoty a zákonnosti rozhodováním tím, že se usnáší na tzv. zásadních usneseních či ve stanovených případech, a dále rozhoduje ještě v některých dalších případech stanovených zákonem. Rozhoduje například o obraně proti nečinnosti správního orgánu, o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, o tzv. kompetenčních žalobách ve sféře veřejné správy, jakož i ve věcech ve volebním soudnictví a v politických stranách a hnutích. [8]

U Ústavní soudnictví je možné podat ústavní stížnost proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu účastníkem správního řízení, pokud bylo porušeno jeho základní právo nebo právo na svobodu. Patří zde také soudní kontrola zákonnosti normativních správních aktů a právních předpisů obcí a krajů. [8]

1.2.3 Kontrola vykonávaná Nejvyšším kontrolním úřadem

Kontrola hospodaření se státním majetkem nezávislým orgánem, který stojí mimo výkonnou moc. Téma činnosti NKÚ bude popsáno v dalších kapitolách.

1.2.4 Kontrola vykonávaná správními orgány

Zde patří kontrola státní vykonávaná ministerstvy a ostatními ústředními orgány státní správy, kontrola vykonávaná místními orgány státní správy obcemi, pokud vykonávají státní správu, a kontrola vykonávaná ostatními orgány státní správy, do jejichž působnosti náleží specializovaná kontrola, odborný dozor nebo inspekce podle zvláštních předpisů (specializovaná kontrola zaměřená na ochranu fiskálních zájmů státu, Český úřad bezpečnosti práce, Česká obchodní inspekce, Česká zemědělská a potravinářská inspekce nebo Česká inspekce životního prostředí). Tato kontrola se co do svých pravidel v rozhodující míře řídí zákonem č. 552/1991 Sb., o stání kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Tyto orgány vykonávají kontrolu jen v rozsahu své věcné, osobní a místní působnosti. Zvláštní postavení má také instanční kontrola, kterou provádí instančně nadřízené orgány v souvislosti s rozhodováním o opravných prostředcích ve správním řízení. Opravné prostředky máme řádné, jimiž jsou odvolání a rozklad, a lze je uplatnit pouze do doby, než rozhodnutí nenabude právní moci, a mimořádné jako je obnova řízení, přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení a přezkoumání rozhodnutí správních orgánů soudem, které lze uplatnit jen proti rozhodnutím již pravomocným, avšak v přesně ohraničených lhůtách. [8]

1.2.5 Kontrola vykonávaná na základě podání občanů

Každý občan má právo podat stížnost, oznámení nebo podnět dle jeho ústavně zaručených politických práv v Listině základních práv a svobod. Stížnost se týká přímo konkrétní osoby, jejích zájmů, ostatní stížnosti jsou považovány za oznámení. Tato stížnost musí být ústní nebo písemná, řádně prověřená a vyřízena ve stanovené lhůtě. Vyřízená je v případě, že byla důkladně prověřená a byla učiněna patřičná opatření. Občan nemá možnost podat odvolání proti způsobu vyřízení stížnosti, ale může podat novou stížnost na způsob vyřízení stížnosti.

Skupina občanů může podat petici, která se bude týkat veřejného nebo společenského zájmu. Petice musí být podepsána nejméně dvěma osobami a občané mají možnost sestavit

si petiční výbor, ze kterého zvolí osobu starší 18 let, ta je bude zastupovat v řízení s příslušnými orgány. Petice musí být vyřízena ve lhůtě 30 dnů, kdy orgán sdělí tomu, kdo petici podal informace o způsobu vyřízení petice. Opět zde občané nemají právo odvolání, ale můžou podat petici novou.

1.2.6 Kontrola vykonávaná ve spojení s institutem tzv. Veřejného ochránce práv

Veřejný ochránce práv je nezávislá a nestranná osoba sloužící pro ochranu občanů před jednáním úřadů a jiných institucí, pokud je jednání těchto institucí nezákonné nebo nespravedlivé. Působnost ochránce se vztahuje na ministerstva a jiné správní úřady s působností po celém území státu, jako je Správní úřad, Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, územní samosprávné korporace při výkonu státní správy, Policie České republiky, Armáda České republiky, Hradní stráž, Vězeňská služba České republiky, zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova, ochranné léčení, jakož i veřejné zdravotní pojišťovny. Působnost ochránce se na druhé straně nevztahuje na Parlament, prezidenta republiky a vládu, na Nejvyšší kontrolní úřad, na zpravodajské služby České republiky, na vyšetřovatele Policie České republiky, státní zastupitelství a na soudy, s výjimkou orgánů státní správy soudů. [8]

Kandidáty na Veřejného ochránce práv navrhuje prezident a Senát a jeho funkční období je 6 let. Je odpovědný zákonodárnému sboru nebo parlamentu, kterým také podává každý rok písemnou zprávu o své činnosti.

2 NEZÁVISLÉ KONTROLNÍ ORGÁNY

2.1 Vývoj kontroly v českých zemích

Úplný zrod kontroly se datuje od roku 1789, kdy byla vyhlášena Deklarace práv člověka a občana. Lidé se začali zajímat o to, kam peníze, které odváděli jako daně, směřují, a zda jsou používány ke správným účelům. Kontrolní moc na našem území už existuje od roku 1918, kterou v té době vykonávala kontrolní instituce Dvorská účetní komora, založená v roce 1761. Její název byl ale několikrát změněn, od roku 1792 – 1794 se nazývala Hlavní státní účtárna *(Staatshauptbuchhaltung),* od roku 1794 – 1805 Nejvyšší státní kontrola *(Oberste Staatskontrolle),* a od roku 1805 – 1840 působila pod názvem Generální účetní ředitelství *(General-Rechnungs-Direktorium).*

V roce 1840 vznikl Nejvyšší účetní kontrolní úřad *(Oberste Rechnungs-Kontroll-Behörde),* který zde působil až do roku 1866, pak byl přejmenovaný na Nejvyšší účetní dvůr až do roku 1919 *(Oberster Rechnungshof).* V tomto roce pak byl založen Nejvyšší účetní kontrolní úřad v Praze, který fungoval až do roku 1951. Kontrolována byla pokladní správa, která sledovala práci výkonných orgánů, její soulad s předpisy, správní kontrola zaměřená na úřady, na jejich příjmy a výdaje, a dále pak státní kontrola, která tvořila hospodářský plán pro konkrétní účetní období, a dodržování tohoto plánu. Tento kontrolní úřad byl také nezávislý, samostatný a podřízený Parlamentu. Prováděl dozor nad státním hospodářstvím a státním dluhem. V čele úřadu nestál prezident, ale předseda, kterého jmenoval prezident republiky.

V roce 1951 vzniklo ministerstvo státní kontroly, čímž byla odstraněna nezávislost orgánu. Ministerstvo bylo v roce 1960 nahrazeno Ústřední komisí státní kontroly a statistiky, jejímž úkolem bylo provádět jak kontrolu, tak i vedení statistických údajů. V letech 1968 – 1969 byl zřízen opět kontrolní úřad, který byl do určité míry nezávislý, v jeho čele byl generální kontrolor. V roce 1971 byla zřízena soustava orgánů lidové kontroly, povahou exekutivní vládní orgán, rozdělená na federální a republikovou. V roce 1989 vzniklo Federální ministerstvo kontroly, které se především zaměřovalo na státní kontrolu. Nejvyšší kontrolní úřad byl zřízen ústavním zákonem z roku 1991, ale v té době jeho činnost stále doplňovala i nadále Ministerstva státní kontroly, která byla následně v roce 1993 zrušena.

2.2 Nejvyšší kontrolní úřad a jeho postavení ve státě

Nejvyšší kontrolní úřad je nezávislý orgán kontrolního typu sídlící v Praze, který byl zřízen pro účely kontroly plnění státního rozpočtu a hospodaření s majetkem státu. Není tedy vytvořen v rámci kontroly soudní, výkonné ani zákonodárné. Kontrolu provádí u všech státních orgánů a také úřadů správních, patří zde i obec, ale jen v případě, kdy se jedná o hospodaření s prostředky ze státního rozpočtu. Naopak kontrole nepodléhá Česká národní banka a právnické a fyzické osoby. Jeho činnost vychází ze zkušeností, které mají obdobné evropské kontrolní instituce a podrobně je definována v Ústavě České republiky a v zákoně č. 166/1993 Sb. o Nejvyšším kontrolním úřadu, který nabyl účinnosti 1. 7. 1993. Zákon upravuje postavení, jeho činnost, organizační strukturu a také jeho působnost. Novela tohoto zákona rozšířila jeho činnosti i na kontrolu hospodaření České národní banky, co se týká výdajů na pořízení majetku a na provoz ČNB. Jak již bylo zmíněno, je to nezávislý orgán, který není závislý ani na Parlamentu ani na vládě, proto patří k základním prvkům demokratického státu.

2.2.1 Působnost NKÚ

Kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu je zaměřena na ministerstva, jiné správní úřady a státní orgány, ale také fyzické a právnické osoby. U těchto osob však nastává otázka, zda-li může Úřad provádět kontrolu jen proto, že platí daně.

Úřad vykonává tyto základní typy kontrol: *kontrolu plnění státního rozpočtu* – jeho naplňování, ale i kontrolu používání prostředků. *Kontrolu státního závěrečného účtu* – o činnosti zpracuje zprávu, kterou předloží Poslanecké sněmovně PČR. H*ospodaření se státním majetkem, hospodaření s finančními prostředky*, které jsou vybírány na základě zákona ve prospěch právnických osob s výjimkou prostředků vybíraných obcemi v jejich samostatné působnosti. H*ospodaření s prostředky, které byly poskytnuty České republice ze zahraničí*, a za které převzal náš stát záruky. *Kontrolu vydávání a umořování státních cenných papírů, kontrolu zadávání státních zakázek.* [1]

NKÚ také přezkoumává věcnou a formální správnost, posuzuje též účelnost a hospodárnost. Řídí se plánem kontrolních činností, která si stanovuje na jednotlivá období. Vlastní kontrolní činnost zahrnuje 2 fáze: *vlastní zjišťování*, to má stejnou povahu jako správní dozor a *projednávání závěrů*, na jehož konci je vytvořen kontrolní závěr.

Zpracovává ho člen NKÚ na základě kontrolního protokolu z první fáze. Pokud se jedná o hodně diskutabilní a vážné závěry, pak jsou ještě projednávány senátem, který o přijetí kontrolního závěru hlasuje. Kontrolní závěry můžeme nalézt ve Věstníku, jenž se zasílá Parlamentu a vládě.

Činnost Nejvyššího kontrolního úřadu je zaměřena především na to, aby bylo využíváno co nejlépe prostředků, které jsou vybírány od občanů platících daně, a aby postupy související s vynakládáním státního majetku byly v rámci právních předpisů.

Parlament může také požádat Úřad o vypracování stanovisek k návrhům právních předpisů, které se týkají rozpočtu, účetnictví, statistiky, kontrolní, daňové a inspekční činnosti. Při svých činnostech spolupracuje na neformální úrovni s ministerstvy, vládou i ostatními ústředními orgány. Nenahrazuje finanční kontrolu zajišťovanou státní správou, pouze ověřuje a hodnotí.

2.2.2 Hospodaření NKÚ

Výdaje na činnost NKÚ se hradí ze státního rozpočtu České republiky, kde má NKÚ samostatnou rozpočtovou kapitolu. Tato rozpočtová kapitola je součástí zákona o státním rozpočtu České republiky. Návrh rozpočtu předkládá prezident NKÚ ke schválení Kolegiu Úřadu, po schválení je předložen prezidentem NKÚ Poslanecké sněmovně a zároveň ministerstvu financí. Hospodaření s rozpočtovou kapitolou NKÚ je shodné jako u orgánů státní správy, ale hospodaření s majetkem státu včetně prostředků státního rozpočtu kapitoly kontroluje Poslanecká sněmovna nebo orgán, který si pro tento účel zřídila, nebo který tímto úkolem pověřila.

Závěrečný účet rozpočtové kapitoly NKÚ předkládá prezident NKÚ Poslanecké sněmovně současně se zprávou o ověření roční účetní závěrky auditorem.

V zákonu č. 622/2006 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2007 byl schválen rozpočet v oblasti příjmů ve výši **925 tis. Kč**, v oblasti výdajů ve výši **637 891 tis. Kč**.

2.2.3 Plánování a provádění kontroly

Jak už bylo zmíněno v předchozích kapitolách, Nejvyšší kontrolní úřad sestavuje plán kontrolní činnosti na nadcházející rozpočtový rok. V plánu jsou vymezeny akce, cíle a subjekty kontroly a časové vymezení průběhu. Určen je také člen Kolegia, který má na

starosti provedení kontrolního závěru a orgán schvalující tento závěr. Pokud je orgánem určen Senát, pak následuje vyjmenování všech členů. Pro sestavení plánu jsou využívány podněty prezidenta, viceprezidenta a členů NKÚ vycházejí z vlastní kontrolní činnosti, od Poslanecké sněmovny a Senátu, jejich orgánů a vlády České republiky. Připravený a schválený plán kontrolní činnosti předkládá prezident NKÚ Poslanecké sněmovně a vládě České republiky a je následně zveřejňován ve Věstníku. Před samotným provedením kontrolní akce stanovené v plánu je nutné provést dokonalou přípravu a zjistit si všechny potřebné informace týkající se subjektu kontroly, a stanovit si kritéria hodnocení této kontroly. Teprve po získání nutných informací, je sestaven program akce a stanovena kontrolní skupina. Pro kontrolní program jsou určeni kontroloři, kteří nejsou nijak zaujati vůči kontrolované osobě. Nejprve je kontrolované osobě předloženo pověření a je seznámena s programem této akce. Pověřený kontrolor musí zjistit skutečný stav věci, má možnost projít veškeré dokumenty týkající se akce, a kontrolovaný subjekt by měl při této činnosti spolupracovat, v opačném případě může NKÚ uložit této osobě ve správním řízení pokutu 50 000 Kč.

O kontrolní činnosti je zpracován kontrolní protokol, ve kterém jsou zaznamenány údaje o zjištěných skutečnostech a nedostatcích, které byly porušeny. Tento protokol je podepsán kontrolorem i zástupcem kontrolované osoby.

Po ukončení kontroly jsou zpracovány veškeré dokumenty v kontrolním závěru, který vypracovává člen NKÚ a schvaluje ho celé Kolegium nebo senát. Prezident NKÚ rozešle kontrolní závěr Poslanecké sněmovně, Senátu, vládě, České národní bance, pokud byla kontrolována, a pokud si to přejí ministerstva, tak i jim.

Na konci každého rozpočtového roku obdrží Kolegium výroční zprávu předloženou od prezidenta ke schválení. Obsahem je hodnocení plánu kontrolní činnosti a finančního přínosu. Je předložena také Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě do dvou měsíců od konce rozpočtového roku. Nejvyšší kontrolní Úřad vydává čtyřikrát do roka Věstník, ve kterém najdeme jednací řády Kolegia a senátu, kárný řád, plán kontrolní činnosti, výroční zprávu a všechny kontrolní závěry.

2.2.4 Kontrolní řád NKÚ

Kontrolní řád slouží k řízení postupu kontroly, k určení vztahů mezi Úřadem, jejími orgány, členy, kontrolory a kontrolovanými subjekty. Samotná kontrola akcí je prováděna

kontrolory a členy, které písemně pověří prezident Úřadu. Tito určení kontroloři musí být nezaujatí vůči kontrolovanému subjektu a mají právo vstupovat na pozemek kontrolované osoby a požadovat po nich veškeré informace týkající se předmětu kontroly. Mezi jeho další důležité povinnosti patří zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se dozvěděl při kontrole a vypracovat protokol o výsledcích této kontroly, kde jsou mimo jiné uvedeny také právní předpisy, které byly porušeny. Kontrolovaná osoba má právo podat písemnou námitku proti protokolu ve lhůtě pěti dnů ode dne seznámení s protokolem, kde rovněž musí uvést důvody své námitky. O této námitce pak rozhodne vedoucí kontrolující skupiny.

Pokud námitce nevyhoví, pak se může kontrolovaná osoba odvolat k příslušnému členu, senátu, nebo Kolegiu Úřadu, je-li kontrolní protokol podkladem pro kontrolní závěr vypracovaný členem, senátem nebo Kolegiem. Proti jejich rozhodnutí už není možnost se dále odvolat.

2.3 Organizační struktura NKÚ

2.3.1 Prezident NKÚ

Na nejvyšším postě v organizační struktuře je prezident, který je jmenován současně s viceprezidentem na základě návrhu Poslanecké sněmovny prezidentem republiky. Prezident je jmenován na období 9 let, řídí tento úřad a jedná jeho jménem navenek. Prezident má právo účastnit se schůzí Poslanecké sněmovny pouze v případě, že se projednávají návrhy týkající se Úřadu. Předsedá Kolegiu a Kárné Komoře a koordinuje činnost orgánů Úřadu. [12]

Prezident Kolegiu předkládá návrh plánu kontrolní činnosti, návrh rozpočtu a závěrečného účtu rozpočtové kapitoly Úřadu, všechny kontrolní závěry, z nichž vychází stanovisko ke státnímu závěrečnému účtu, návrh výroční zprávy o činnosti Úřadu za uplynulý rozpočtový rok, návrh organizačního a pracovního řádu Úřadu, včetně jeho změn a doplňků, návrh jednacího řádu Kolegia Úřadu a senátů Úřadu, včetně jeho změn a doplňků, návrh kárného řádu, podněty Poslanecké sněmovny, Senátu, jejich orgánů a vlády. [17]

Jeho povinností je také schválení organizačního a pracovního řádu Úřadu po projednání s Kolegiem. Pokud Senát nebo Poslanecká sněmovna na svých schůzích projednávají

stanoviska předložená Úřadem, má prezident Úřadu právo účastnit se schůzí a v případě, že si ho Poslanecká sněmovna na těchto jednáních vyžádá, je povinen se jich zúčastnit.

Pokud svou funkci prezident nebo viceprezident po určitou dobu nevykonává, jejich zástupcem se stává vždy nejstarší člen Úřadu

2.3.2 Viceprezident NKÚ

V případě nepřítomnosti prezidenta Úřadu ho v plném rozsahu zastupuje viceprezident Úřadu, a v některých dalších konkrétních případech na základě jeho pověření. Pokud je tak stanoveno v organizačním řádu, vykonává viceprezident některé pravomoci prezidenta.

Prezidentem nebo viceprezidentem se může stát každý občan České republiky, který je způsobilý k právním úkonům, je bezúhonný, má vysokoškolské vzdělání a dle jeho zkušeností a znalostí je schopen svou funkci vykonávat řádně. Tito kandidáti musí být starší 35 let. Jejich funkční období je 9 let a po zvolení skládají slib prezidentu republiky. Jejich funkce jsou neslučitelné s funkcí poslance, senátora, soudce, prokurátora, funkcí ve veřejné správě, funkcí v politických stranách nebo funkcí člena orgánů územní samosprávy. Také nesmí vykonávat jinou výdělečnou činnost, pokud se práce netýká vědecké, pedagogické, publicistické, umělecké nebo literární oblasti a zároveň neohrožuje nezávislost a důvěryhodnost Úřadu.

Jejich funkce končí uplynutím funkčního období, rezignací do rukou prezidenta republiky, právním rozsudkem, pokud byli odsouzeni k trestnému činu nebo byli zbaveni právní způsobilosti a také v případě, že jsou odvoláni prezidentem republiky na návrh Poslanecké sněmovny na základě rozhodnutí Kárné komory, nebo pokud funkci nevykonává déle jak 6 měsíců.

2.3.3 Člen Úřadu

Složení Úřadu navrhuje jeho prezident Poslanecké sněmovně, která pak volí 15 členů na návrh prezidenta Úřadu. Člen Úřadu se ujímá funkce složením slibu do rukou předsedy Poslanecké sněmovny. Funkce člena Úřadu končí jeho rezignací, dovršením věku 65 let, odvoláním Poslaneckou sněmovnou na základě pravomocného rozhodnutí kárné komory Úřadu, která toto odvolání navrhne, dále právní mocí rozsudku, jímž byl člen zbaven nebo

byla omezena jeho způsobilost k právním úkonům, a právní mocí rozsudku, jímž byl odsouzen pro úmyslný trestný čin. [5]

Povinností člena Úřadu je vykonávat kontrolní činnost a zpracovávat kontrolní závěry podle plánu kontrolní činnosti.

2.3.4 Kolegium

Vzhledem k tomu, že je nutná velká objektivita při rozhodování o kontrolovaných skutečnostech, byl zřízen kolektivní způsob rozhodování. Znamená to tedy, že o plánování a závěrech z činnosti Úřadu rozhoduje Kolegium složené z prezidenta, viceprezidenta, všech členů NKÚ. Jejich funkční období je neomezené až do věku 65 let. Jeho činností je schvalování plánu kontrolní činnosti, rozpočtu Úřadu, který je předkládán Poslanecké sněmovně, a rovněž závěrečného účtu. Dále schvaluje kontrolní závěry, výroční zprávu, kárný řád nebo jednací řády Kolegia a senátu Úřadu. Jeho dalším úkolem je zřízení Senátu a jeho předsedy, kteří schvalují jednotlivé úkoly plánu kontrolní činnosti.

Kolegium rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí o námitce proti kontrolnímu protokolu, námitce podjatosti, pokud ji vznesla kontrolovaná osoba proti členu Úřadu, takový člen je z hlasování o námitce podjatosti vyloučen. Projednává návrh organizačního a pracovního řádu Úřadu, předkládaný prezidentem a doporučuje mu jeho schválení. [17]

Kolegium je svoláváno prezidentem Úřadu jednou za měsíc nebo v případě potřeby. Pokud není přítomen prezident, svolává ho viceprezident. V případě, že prezident nebo viceprezident nevykonává svoji funkci po přechodnou dobu, je svolán nejstarším členem Úřadu. Musí být také svolán, pokud o to požádá nadpoloviční většina členů.

Prezident Úřadu vybere z Kolegia pracovníka a jmenuje ho tajemníkem odpovědným za provedení administrativních a organizačních úkonů. Tento tajemník má právo účastnit se zasedání Kolegia, ale nemá hlasovací právo. Svolání je členům doručeno písemně s uvedením programu zasedání alespoň pět dnů před konáním zasedání. Aby členové byli informováni o programu, dostanou s pozváním i podklady pro jednotlivé projednávané body. K zasedání mohou být přizvány i další osoby, zejména tedy kontrolní pracovníci. Body programu nemusí být dodrženy, případně může člen Kolegia navrhnout změnu programu, o které hlasuje předsedající. Kolegium rozhoduje usnesením, které je přijato po

odhlasování nadpoloviční většinou. Zápis ze zasedání musí být zajištěn proti úniku informací a uložen.

2.3.5 Senát NKÚ

Kolegium doplňuje Senát, který tvoří také členové Úřadu, ti musí být minimálně tři. Jsou zřizovány Kolegiem při schvalování plánu kontrolní činnosti, který také určí, kdo bude předsedat senátu. Účastnit se zasedání mají povinnosti všichni členové Senátu, protože rozhoduje za účasti všech svých členů. Rovněž můžou být k zasedání předvoláni kontrolní pracovníci. Rozhoduje se usnesením nadpoloviční většinou členů senátu.

Činností senátu je schvalování kontrolních závěrů, pro které byl zřízen a rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí o námitkách ke kontrolním protokolům, které jsou podkladem pro kontrolní závěry v jeho působnosti. [17]

2.3.6 Kárná komora

Kárná komora zjišťuje, zda-li neporušil prezident, viceprezident nebo členové Úřadu své povinnosti, pokud ano, pak jim uloží kárná opatření. Tato komora je složena z předsedy, což je prezident Úřadu, a dvou členů, které jmenuje Nejvyšší soud z řad jeho soudců. Pokud je navrženo kárné řízení proti prezidentu Úřadu, pak se předsedou této komory stává viceprezident Úřadu. Řízení před Kárnou komorou není veřejné a je o něm sepisován protokol. Jestliže se prezident, viceprezident nebo člen Úřadu dopustil trestného činu, je toto řízení předáno příslušnému úřadu. Na konci řízení Kárná komora buď navrhne kárná opatření, nebo v případě, že se provinění neprokáže, vynese zprošťující rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí je možné podat odvolání do patnácti dnů Nejvyššímu soudu.

2.3.7 Jednotlivé sekce NKÚ

Nejvyšší kontrolní úřad má svůj organizační řád, podle kterého je dále členěn na jednotlivé sekce. Tento organizační řád je nový, byl schválen prezidentem Úřadu 30. listopadu 2006 a nabyl účinnosti dnem 1. prosince 2006.

Pro snadnější a přehlednější funkci je tedy členěn na sekce, z nichž každá vykonává konkrétní přidělené činnosti.

Kancelář prezidenta

- Patří zde sekretariát zajišťující veškeré potřebné dokumenty pro práci prezidenta Úřadu, připravuje, organizuje a zapisuje porady vedené prezidentem a také vede evidenci písemných pověření ke kontrolním akcím, protokol korespondence prezidenta NKÚ a ředitele kanceláře prezidenta NKÚ.

- Tajemník prezidenta je velmi důležitá osobnost, která zajišťuje expertní konzultační činnosti pro prezidenta, kontaktuje veřejné instituce a je účastníkem zahraničních delegací a také jednání orgánů Parlamentu. Velmi podstatných úkolem je také příprava stanovisek pro zadané témata. Poradci prezidenta také připravují stejně jako tajemník stanoviska a podklady pro jednání prezidenta Úřadu. Pokud je jim uděleno zmocnění prezidentem NKÚ, pak se mohou účastnit jednání za NKÚ.

- Odbor právní je odpovědný za přípravu zákonů, vnitřních předpisů a právních předpisů souvisejících s činností Úřadu, zpracovává stanoviska k výkladu právních předpisů a také k jejich návrhům. Účastní se také právních rozborů, které stanovují metodiku kontrolní činnosti a celkově řídí právní službu NKÚ.

- Odbor komunikace vydává Věstník a další publikace NKÚ, je pověřen ověřováním jazykové správnosti zásadních dokumentů, působí jako zpravodaj informací z jednání Parlamentu. Stará se o došlá podání z hlediska jejich rozboru a využitelnosti pro kontrolní činnost NKÚ. Jeho hlavním úkolem je sledování aktuálních zpravodajství, které se týkají činnosti NKÚ a také slouží jako odborná knihovna. Je odpovědný za správu intranetu a internetových stránek Nejvyššího kontrolního Úřadu a vede evidenci o poskytování informací.

- Odbor mezinárodních vztahů**,** jehož hlavním úkolem je zajišťování spolupráce s obdobnými institucemi v zahraničí, s Evropským účetním dvorem a dalšími orgány Evropské Unie. Porovnává fungování těchto zahraničních orgánů s vlastním fungováním a využívá těchto poznatků pro další rozvoj a fungování Úřadu. Je také pověřen překlady odborných dokumentů, a zajišťováním a přípravy zahraničních obchodních cest pro představitele NKÚ.

Sekce kontrolní

- Odbor I. zpracovává návrhy plánů kontrolní činnosti a jeho změny a vede registr ukončených kontrolních akcí a registr námětů a podnětů. Vyhodnocuje závěry a zpracovává potřebné podklady pro výroční zprávu. Dále zpracovává návrhy metodiky a standardů

řízení kvality kontrolní činnosti v souladu s kontrolními standardy, metodické pomůcky pro provádění auditu výkonnosti, poskytuje pomoc kontrolním odborům při implementaci standardů a analyzuje návrhy kontrolních závěrů. Jeho další činností je správa informačního kontrolního softwaru, a také spolupráce s kontrolními odbory při zpracování dat pomocí IT. – Odbor II. se především zabývá kontrolou vybírání daní, cel a ostatních státních příjmů, kontroluje plnění státního rozpočtu a hospodaření s majetkem státu, pohledávky státu a cennými papíry. Připravuje stanovisko ke státnímu závěrečnému účtu a vyhodnocuje závěrečné účty kapitol.

- Odbor III. má na starosti kontrolu dotací a neinvestičních programů, které jsou financovány ze státních fondů, pořizování investičního majetku organizačními složkami státu a hospodaření těchto orgánů, státních podniků a státních fondů s majetkem státu. Je pověřen také kontrolou hospodaření s prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob.

- Odbor IV. se zaměřuje na zemědělství a tolik potřebný rozvoj venkova, na programy strukturální politiky EU, sleduje informace o těchto programech a dalších aktivitách týkajících se strukturální a zemědělské politiky EU v ČR. Zprostředkovává informace a podporuje kontrolní činnosti týkající se této oblasti.

- Odbor V. je odpovědný za kontrolu v oblasti železniční, silniční, vodní a letecké infrastruktury, u investic zaměřených na vodovody a kanalizace, čističky odpadních vod, vodohospodářské stavby a úpravy vodních toků, bytovou výstavbu, investice v oblasti podpory konkurenceschopnosti průmyslu a podnikání, průmyslových zón, regionálního rozvoje, obnovy a rozvoje zdravotnických zařízení, škol, daňové a celní správy, materiálně technické základny armády a policie apod. Zajišťuje také metodickou pomoc v oblasti kontroly investic a veřejných zakázek.

- Odbor VI. provádí kontrolní činnost v oblasti finančního auditu a zpracovává pracovní postupy pro realizaci finančního auditu účetních jednotek v rámci státního rozpočtu v souladu s mezinárodními auditorskými standardy. Má na starosti vypracování stanovisek k návrhům a změnám obecně závazných předpisů pro oblast regulace účetnictví a výkaznictví účetních jednotek v rámci státního rozpočtu.

- Územní odbory **v**ykonávají kontrolní činnost v daném regionu. Pro region Zlín funguje Územní odbor Střední Morava, který má další sídla ještě v Olomouci a Šumperku.

Sekce správní

- Odbor finanční zpracovává návrh rozpočtu a závěrečného účtu rozpočtové kapitoly NKÚ, rozpočtový výhled a je zodpovědný za účelné a hospodárné použití prostředků rozpočtové kapitoly. Podílí se na zpracování a řízení programů zařazených do informačního systému programového financování. Zajišťuje vedení účetnictví NKÚ, provádí kontrolu správnosti účetních dokladů a zajišťuje úhradu finančních závazků NKÚ. Finanční odbor vyplácí mzdy a ostatní finance svým zaměstnancům.

- Odbor hospodářské správy provádí činnosti, které se týkají pořizování, správy a údržby majetku, také zajišťuje opravy a provoz dopravních prostředků a spravuje prostory sídla NKÚ.

- Odbor personální provádí činnosti související s výběrem, vzdělávání a evidencí zaměstnanců. Zajišťuje odborné semináře konající se v zahraničí a kontroluje, zda jsou dodržovány pracovněprávní předpisy NKÚ.

- Odbor informatiky zajišťuje veškerou činnost týkající se informačních systémů NKÚ, serverových systémů a vnitřních komunikačních sítí a spojů i mimo Úřad. Realizuje investiční projekty z oblasti informačních technologií.

Odbor interního auditu zpracovává roční a střednědobé plány interního auditu, provádí interní audit a výsledky předává prezidentovi Úřadu. Poskytuje konzultační a metodickou činnost a implementuje mezinárodní standardy do své činnosti.

Odbor bezpečnostního ředitele zajišťuje úkoly vyplývající pro Úřad z předpisů o ochraně utajovaných informací. Má na starosti ostrahu objektů a dodržování bezpečnosti při práci, protipožární a civilní ochranu a ochranu dat a informací. Zajišťuje plnění úkolů Úřadu k přípravě obrany státu, které vyplývají z příslušných právních předpisů.

3 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Pro naši republiku ale i pro ostatní státy je velmi důležité zapojit se do mezinárodní spolupráce. Díky spolupráci s okolními státy může Úřad získat cenné zkušenosti a informace, které se mohou týkat legislativy a metodologie finanční kontroly. Státy společně pracují na projektech kontrolních aktivit a snaží se potlačit rozvoj Úřadu co nejdále.

Proto se i NKÚ zapojil do programu mezinárodní spolupráce nejvyšších kontrolních institucí s názvem INTOSAI – kontrola privatizace pro kontrolu životního prostředí, a evropských regionálních institucí EUROSAI, jejichž spolupráce vyplývá přímo ze zákona NKÚ. Je členem Pracovní skupiny pro kontrolu životního prostředí, Pracovní skupiny pro informační technologie a Vzdělávacího výboru v rámci EUROSAI.

V roce 1996 se v Praze konal III. kongres EUROSAI, čímž nám evropské země ukázali svou důvěru. Česká republika působila do roku 2002 jako člen Řídící rady, a prezident NKÚ byl v letech 1993 – 1996 viceprezidentem této Řídící rady, a následně pak od roku 1996 do doby, než proběhl kongres EUROSAI v roce 1999, kdy vykonával funkci prezidenta Řídicí rady EUROSAI.

NKÚ organizuje různé odborné semináře, konference, schůzky expertů nebo provádí různé mezinárodní aktivity, kterých se také aktivně účastní.

3.1 Intosai

INTOSAI je světová organizace nejvyšších kontrolních institucí krajin, které jsou sdruženy v organizaci spojených národů. Tato organizace byla založena v roce 1953 s počátečním počtem členů 34, nyní vzrostl tento počet až na 186. Sídlo najdeme ve Vídni a nejvyšším orgnánem je Kongres. INTOSAI je nezávislá a nepolitická organizace se zvláštním poradním orgánem Hospodářskou a sociální radou (ECOSOC) Spojených národů, jejíž cílem je poskytování vzájemné pomoci, výměna zkušeností a názorů mezi nejvyššími kontrolními institucemi v rámci mezinárodního společenství. Práci vykonávají především pracovní skupiny a výbory a největší pracovní skupina je také skupina pro kontrolu životního prostředí. Působí zde také 7 regionálních organizací nejvyšších kontrolních institucí působících na různých územích. Mezi ně patří: Afrika (AFROSAI), Arabské

krajiny (ARABOSAI), Ásie (ASOSAI), Karibik (CAROSAI), Evropa (EUROSAI), Latinská Amerika (OLACEFS) a Jižní Pacifik (SPASAI).

Cílem pracovní skupiny INTOSAI je především využívat kompetence kontrolních úřadů členských i nečlenských zemí ke kontrole ochraně životního prostředí. Hlavní důraz je kladen na společné kontroly, které se týkají přeshraničního vlivu na životní prostředí. Proto se tato skupina snaží pomáhat kontrolním institucím zefektivnit kontrolu životního prostředí, a vyměnovat si informace mezi jednotlivými institucemi.

3.2 Eurosai

Jednou z regionálních skupin INTOSAI je EUROSAI (Evropská organizace nejvyšších kontrolních institucí). EUROSAI byla ustanovená v roce 1990, kdy měla 30 členů a teď sdružuje 47 členů. Cílem této organizace je podpora profesionální spolupráce mezi členy, výměna informací a dokumentů a zlepšení kontroly veřejného sektoru. Poskytuje informace o kontrolách a jejich zjištěních a podporuje aktivity, které mají za cíl zlepšit ochranu přírody v Evropě.

3.3 Členění nejvyšších kontrolních institucí

Podobné nezávislé instituce jako je Nejvyšší kontrolní Úřad v České republice, jsou zřízeny prakticky ve všech vyspělých zemích a slouží pro účely pomoci občanské kontrole. Tyto instituce bývají plně nezávislé na veřejné moci, i když kontrolní výsledky slouží Parlamentní kontrole. Instituce bývají organizovány monokraticky a většinou se zabývají pouze výkonem kontroly. Můžeme se setkat s jejich různými názvy, jako je například účetní dvůr, účetní komora, kontrolní úřad, sufitní úřad nebo také královská kontrola.

Bývají vymezeny čtyři základní typy modelů kontrolních institucí, které se ve světě označují jako SAI – Supreme Audit Institution.

Germánsko-skandinávská kontrola se vyznačuje blízkým vztahem k parlamentu. Instituce této kontroly jsou organizovány jako úřad, který zpravidla nemá přikazovací oprávnění. Ze své činnosti jsou nejčastěji odpovědné parlamentu. A do tohoto modelu lze zařadit i Nejvyšší kontrolní Úřad v ČR. [15]

*Účetní dvůr francouzského právního okruhu***,** jehož charakteristickým rysem je soudcovská kontrola nad účetními. Účetní dvůr rozhoduje formou soudcovského rozhodnutí o předložených účetních závěrkách. [15]

Generální kontrolor anglického právního okruhu – kontrolní instituce tohoto typu jsou zásadně nezávislé na správě a mají blízký vztah k parlamentu. Úzce souvisí s anglickým právním systémem, který se výrazně liší od ostatních právních skupin. [15]

Instituce latinskoamerické účetní kontroly mají všeobecně těsný vztah k parlamentu. V některých státech se příležitostně zřizují jako soud nebo vedle kontrolní instituce existuje účetní soudní dvůr, který provádí soudní řízení na podkladě iniciativy kontrolní instituce. [15]

3.3.1 Společné znaky a zásady kontrolních institucí

Řadí se mezi nejvyšší státní orgány, to znamená, že nejsou podřízené vyšším orgánům, nikdo jim nezadává úkoly, řídí se sami. Společným rysem je kontrola zákonnosti a správnosti finančního řízení a účetnictví, je zkoumána výkonnost, hospodárnost, efektivnost a také účelnost užívání veřejných prostředků. Nemají pravomoc nařizovat odstranění nedostatků zjištěných kontrolou. Kontrola hospodaření těchto institucí bývá speciálně upravena v zákoně. Jejich pevný základ je zakotven v Ústavě a dalších zákonech, kde jsou jasně vymezené pravomoci a prostředky nutné k provádění kontrolní činnosti. Kontrolní instituce mají zaručen přístup ke všem záznamům a dokumentům, které jsou nutné k provedení jejich auditu. Vytváří si každoročně plán svých kontrolních akcí, který může být během roku měněn nebo doplněn. Také předkládají výsledky svých činností Parlamentu nebo jinému odpovědnému veřejnému orgánu a jejich závěry bývají zpřístupněny veřejnosti. Pracovníci těchto institucí by měli mít odbornou kvalifikaci, aby byli schopni provádět kontrolu v souladu s mezinárodními standardy v Evropě. Instituce se přizpůsobují místním podmínkám a snaží se být v souladu se standardy INTOSAI, Evropskými směrnicemi a auditorskými standardy, proto vytvářejí manuály a návody pro audit.

3.4 Nejvyšší kontrolní úřad na Slovensku (NKÚ SR)

Úřad sídlí v Bratislavě a je nezávislým orgánem kontroly deklarovaným přímo v Ústavě Slovenské republiky jako nezávislý orgán vykonávající kontrolu hospodaření s rozpočtovými prostředky, se státním majetkem, majetkovými právy a pohledávkami státu. Působnost Úřadu vymezuje zákon č. 39/1993, Sb. o NKÚ SR. Úřad kontroluje hospodaření s prostředky rozpočtů, které schválila Národní rada nebo vláda, včetně prostředků, které z těchto rozpočtů získaly obce a vyšší územní celky na výkon samosprávy a na přenesený výkon státní správy. Kontroluje nakládaní s majetkem, závazky, finančními prostředky, majetkovými právy obcí a vyšších územně správních celků, které získaly na náklady na přenesený výkon státní správy, dále pak hospodaření s majetkem právnických osob, které byly zřízeny obcemi nebo vyššími územními celky, které rovněž získaly finance na výkon přenesené státní správy. Provádí kontrolu finančních prostředků a pohledávek, za které stát převzal záruku, kontrolu vyměřování daní, cel nebo pokut, které plynou do státního rozpočtu.

Stejně jako NKÚ v ČR vypracovává stanovisko k návrhu státního rozpočtu SR a k návrhu státního závěrečného účtu SR, které předkládá Národní radě ve stanovené lhůtě.

Kontrolní činnost Úřadu se vztahuje na vládu, ministerstva, ostatní ústřední orgány státní správy SR a orgány jim podřízené, státní orgány, právnické osoby založené ústředním orgánem státní správy. Mezi další objekty kontroly NKU SR patří obce a vyšší územní celky, právnické osoby zřízené obcemi a vyššími územními celky, státní účelové fondy, veřejnoprávní instituce zřízené zákonem, Fond národního majetku SR, a další.

Mezi orgány Úřadu patří předseda Úřadu a dva místopředsedové. Volí je a odvolává Národní rada Slovenské republiky tajným hlasováním. Funkční období orgánů Úřadu je sedm let a mohou být zvoleni nejvíce na dvě po sobě jdoucí funkční období. Na funkci předsedy a místopředsedy může být zvolen každý občan Slovenské republiky, který dosáhl 21 let a má trvalý pobyt na území Slovenské republiky.

NKÚ SR předkládá, nejméně jednou do roka nebo na požádání Národní rady SR, zprávy o výsledcích kontrolní činnosti Národní radě SR. NKÚ SR patří mezi rozpočtové organizace, má tedy svou kapitolu ve státním rozpočtu.

Úřad zastupuje Slovenskou republiku v mezinárodních organizacích sdružujících nejvyšší kontrolní instituce členských států a spolupracuje s nejvyššími kontrolními institucemi v zahraničí v souladu s mezinárodními smlouvami. Za tímto účelem může vysílat své kontrolní pracovníky do mezinárodních kontrolních orgánů. Je členem mezinárodní instituce EUROSAI a INTOSAI.

3.5 Nejvyšší komora kontroly v Polsku (NIK)

Supreme Chamber Control (NIK) je jedním z nejstarších státních institucí v Polsku, která byla vytvořena v roce 1919 a má sídlo ve Varšavě. Od jeho počátku je to nejvyšší dozorčí orgán provádějící kontrolu nad příjmy a výdaji státu a všech institucí, které využívají veřejných prostředků. NIK je oprávněná prověřovat všechny státní instituce, vládu, územní samosprávné jednotky, právnické osoby a nevládní organizace, které uzavírají smlouvy o veřejných zakázkách nebo přijímají státní dotace a záruky. NIK provádí kontrolní činnost z vlastní iniciativy, na žádost Sejmu nebo jeho představitelů, prezidenta republiky nebo premiéra. Mezi jeho zvláštní aktivity patří audity státního rozpočtu a principů finanční politiky, a také jeho vyjádření k vyslovení důvěry Radě ministrů.

Prezident NIK je jmenovaný Sejmem po schválení Senátu na dobu 6 let. Následující znovuzvolení je povolené jen jednou. Prezident NIK nemusí být člen Sejmu nebo členem Senátu, nemůže zastávat jinou funkci, s výjimkou univerzitního profesora. Také nemůže být členem žádné politické strany nebo odborové organizace. Jedním z privilegií prezidenta je jeho imunita, nemůže být trestně stíhán a žádné omezení svobody není možné bez dřívějšího souhlasu Sejmu. Prezident úřadu se může účastnit zasedání Sejmu a zasedání vlády.

Dalšími orgány jsou viceprezidenti a generální ředitel. Podle zákona mohou být ustanoveni 2, 3, či 4 viceprezidenti. Dalším orgánem je Rada NIK, která prověřuje naplnění státního rozpočtu a směrnice monetární politiky. Vyjadřuje se k otázkám týkajících se ratifikace státního rozpočtu pro vládu, výroků obsahujících právní námitky vycházející z auditů, týkající se činnosti členů vlády, představitelů vládních orgánů, prezidenta Národní banky Polska a dalších osob na nejvyšších pozicích veřejné správy, navrhuje statut NIK, rozpočet NIK. Radu NIK tvoří prezident, viceprezidenti, generální ředitel a čtrnáct členů.

Nejvyšší kontrolní komora spolupracuje s podobnými institucemi v Evropské Unii, s Evropským Účetním dvorem, Mezinárodním revizním výborem pro NATO, a také s dalšími kontrolními institucemi v zemích střední a východní Evropy jako je Česká republika, Slovensko, Rusko, a Maďarsko. Spolupracuje také s evropskými partnery v rámci EUROSAI a INTOSAI.

3.6 Nejvyšší kontrolní úřad v Maďarsku (SAO)

Nejvyšší kontrolní úřad je finanční a ekonomická kontrolní organizace, která je podřízena pouze Parlamentu a zákonu. Existuje od roku 1989 a sídlí ve Varšavě. Provádí kontrolu nad vedením veřejných financí a sleduje účinnost i hospodárnost použití těchto financí. Kontroluje hospodaření se státním majetkem, k tomu patří kontrola státních podniků. Mezi další činnosti Úřadu patří na žádost také kontrola v zahraničí. Kontrola se zaměřuje na fondy sociálního zabezpečení a oddělené státní fondy, místní a menšinové vlády, okresní regionální úřady, ekonomické komory, veřejné nadace, neziskové organizace, penzijní fondy nebo vyšší školské instituce.

Své nálezy oznamuje Parlamentu, a tyto výsledky jsou veřejné. Úřad se skládá z prezidenta, viceprezidenta, vyšších úředníků, kontrolorů a dalších administrativních a pomocných pracovníků. Parlament navrhuje ze svých členů jmenovací výbor, který navrhne osoby vhodné ke zvolení na pozici Prezidenta a viceprezidenta. Prezident a viceprezident jsou voleni na dobu 12 let prezidentem republiky a můžou být znovuzvolení po vypršení jejich mandátu. Bez souhlasu Parlamentu nesmějí být zatknuti. Jejich funkce jsou neslučitelné s funkcemi a úkoly orgánů, které získávají podporu z rozpočtu. Prezidentem nebo viceprezidentem nemůžou být zvoleny osoby, které během předcházejících 4 let byli členové vlády. Kontrolní audity můžou být rozděleny do tří hlavních skupin: pravidelné, výkonné a komplexní. Pravidelné se zaměřují na organizace a jejich operace, programy a stavy účtů a jejich soulad s předpisy. Výkonné audity ověřují, zda organizace provedly projekty ekonomicky, účinně a efektivně a komplexní audity ohodnotí celkový organizační rámec, personál a další finanční podmínky

Úřad vydává každoročně kontrolní plán schvalovaný prezidentem. V případě objevení nesrovnalostí nebo chyb podá Úřad návrh na právní úpravu, provádí akce na navrácení nelegálně použitých fondů, v případě podezření zločinu informuje příslušný orgán, může

blokovat fondy v případě nevhodného užití nebo také může pozastavit užívání fondu pro investice financované ze státního rozpočtu.

Maďarský Nejvyšší kontrolní Úřad je členem INTOSAI a také se účastní spolupráce národních Nejvyšších kontrolních úřadů členských států a Evropského Dvora auditorů. Významným pokrokem v mezinárodní spolupráci je také skutečnost, že prezident Úřadu je také předseda vedení INTOSAI.

4 VÝSLEDNÁ ČINNOST NKÚ

V plánu na rok 2004 bylo zveřejněno celkem 38 kontrolních akcí. Počet kontrolních akcí byl v průběhu roku 2004 doplněn na celkem 42 kontrolních akcí.

V roce 2005 činil celkový počet kontrolních akcí 44. Z toho 26 kontrolních akcí bylo zahájeno v roce 2005 a 18 kontrolních akcí bylo zahájeno v roce 2006. V průběhu roku 2005 obdržel NKÚ čtyři podněty od Poslanecké sněmovny nebo jejích výborů a jeden podnět od vlády. Jeden z podnětů byl zařazen do plánu na rok 2005, dva další byly zařazeny do plánu kontrolní činnosti na rok 2006. Zbylé dva podněty budou znovu projednány při přípravě plánu kontrolní činnosti na rok 2007.

V roce 2006 vydal NKÚ plán kontrolní činnosti, který obsahoval celkem 37 kontrolních akcí. Během roku ale Kolegium schválilo další dvě kontrolní akce, takže celkový počet byl 39 akcí. Do konce roku 2006 bylo ukončeno 18 kontrolních akcí, a dalších 21 bylo převedeno do plánu na následující rok 2007. Kontrolní akce, které byly ukončené v roce 2006, se především zaměřovaly na příjmovou, i na výdajovou oblast státního rozpočtu. Co se týká příjmové oblasti, týkaly se především správy daní a cel a postupů příslušných orgánů při jejich správě. Výdajová oblast zahrnovala kontrolu hospodaření s finančními prostředky a s majetkem státu, dotační politiku státu a nebo zadávání veřejných zakázek.

4.1 Zjištěné nedostatky ve financování

V oblasti veřejných zakázek se už několik let vyskytují vážné nedostatky, které bohužel kontrolované osoby neřeší. Tato oblast je považována veřejností za velmi rizikovou z hlediska tvorby korupce a je přísně sledována orgány EU. Subjekty opakovaně porušují zákon téměř ve všech částích zadávání. Často byla prokázána jednání s budoucím vítězem zakázky a uzavření smlouvy o dílo ještě před samotným vyhlášením veřejné obchodní soutěže. Také bylo zjištěno, že některé obce rozdělily jednu velkou zakázku na menší, které přidělovaly samostatně, aby se vyhnuly vyhlášení obchodní veřejné soutěže. Mnohdy nebyly splněny kvalifikační kritéria nebo obsahové zadání zakázky a nebyly dodrženy podmínky tržního prostředí.

NKÚ již několik let zjišťuje stejná porušení obecně závazných právních předpisů, vnitřních norem nebo směrnic v oblasti realizace investičních programů. Ministerstva nejsou schopna vytvořit takové podmínky, aby finanční prostředky určené na investiční výstavby

byly vynakládány účelně a efektivně. Příprava a realizace investičních programů byla u řady státních organizací ovlivněna snahou vyčerpat schválené prostředky, ale ne z hlediska hospodárnosti. Často jsou také schvalovány a realizovány investiční programy, které nemají řádně zpracovanou a schválenou dokumentaci. Díky nepřipravenosti jednotlivých akcí dochází ke změnám výše finančních prostředků a termínů realizace těchto akcí. Ministerstva také neprověřují odůvodněnost výše finančních prostředků a žádosti o dotace prověřují pouze formálně. Kdyby zde existovala zvýšená kontrola, mohlo by být v řadě případů dosaženo potřebných úspor.

Kontrola se také zaměřila na dotační politiku, ve které neustále dochází k porušování rozpočtových pravidel a zákona o finanční kontrole. Ve velké míře dochází k systémovým nedostatkům, poskytování finančních prostředků bez vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace a bez stanovení podmínek použití. Bylo zjištěno množství nedostatků u příjemců podpory, kteří vždy neprokázali, že prostředky použili výhradně k úhradě nákladů přímo souvisejících s plněním cílů a parametrů projektů.

Nejlepších výsledků bylo dosaženo v oblasti kontroly hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí. Kontrola byla zaměřena na realizaci operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“. Ve všech případech byl dodržen účel podpory a bylo dosaženo cíle projektu. “ Také co se týká hospodaření s finančními prostředky z Evropského sociálního fondu vynaloženými na národní projekty v oblasti školství, nebyly zjištěny podstatné nedostatky při administraci a financování.

Aby mohl NKÚ formulovat stanovisko ke státnímu závěrečnému účtu, provádí jeho finanční audit, aby zjistil, zda údaje v jednotlivých závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu jsou věrohodné a poctivé a v souladu s právními předpisy. U kontrolovaných osob však dochází již několik let k uskutečňování rozpočtových výdajů nad výši rozpočtovanou podle paragrafů a položek rozpočtové skladby před provedením rozpočtového opatření. Tyto subjekty porušují rozpočtovou kázeň a neoprávněně používají prostředky ze státního rozpočtu.

NKÚ za poslední tři roky podal 95 oznámení příslušným finančním úřadům. Ročně podá kolem 30 oznámení. Podezření o spáchání trestného činu hlásí příslušným orgánům, od roku 2004 oznámil 7 podezření. Počet projednávaných závěrů byl za poslední tři roky 33 Parlamentem a 91 vládou, což není moc vzhledem k počtu případům, které Úřad prověřuje.

Vláda zvýšila svou snahu napravovat zjištěné nedostatky Úřadem, které se projeví až za delší časový horizont. Důležitým pokrokem bylo vytvoření samostatného kontrolního výboru, který existuje i v ostatních zemích Evropské Unie. Kontrolní závěry byly projednávány v Parlamentu ČR i v orgánech Senátu.

Tab. 1. Zjištěné nedostatky během kontrol

Rok	**NKÚ - celkem zkontrolováno v tis Kč**	**Zjištěné nedostatky v tis. Kč**	**Zjištěné nedostatky v %**
2005	353 200	57 000.	16
2004	726 709	57 059	7,85
2003	532 717	39 592	7,43
2002	132 775	8 590	6,47
2001	159 998	38 391	23,99
2000	124 077	17 645	14,22
Celkem	**2 029 476**	161 277	**75,96**

Zdroj: převzato z výroční zprávy NKÚ, upraveno autorem

4.2 Případy z praxe

Díky výroční zprávě, kterou NKÚ vydává každý rok, se můžeme dozvědět o zajímavých kontrolních akcích, které byly předmětem činnosti kontrolorů. Při kontrole hospodaření se státním majetkem je opětovně zjišťováno, že státní orgány nevěnují hospodaření s majetkem státu náležitou pozornost, zejména z hlediska jeho evidence a inventarizace**.** Také podle některých kontrolních akcí vyšlo najevo, že všechny organizace nemají rovné podmínky, co se týká přístupu ke státním dotacím.

4.2.1 Hospodaření Ministerstva kultury

Jako příklad bych uvedla kontrolní akci, která se zaměřila na hospodaření s majetkem státu a s prostředky státního rozpočtu příspěvkových organizací v působnosti Ministerstva

kultury v letech 2004–2005. Příspěvkové organizace jsou podle pravidel dotačních řízení vyloučeny, jsou jen pro nestátní organizace. Mezi kontrolované subjekty patřili Ministerstvo kultury, Česká filharmonie, Divadelní ústav a Laterna Magika. Touto kontrolou bylo zjištěno, že Ministerstvo udělilo dotace obchodní společnosti, která kulturní služby pouze zprostředkovává, a organizace nepředkládaly žádosti, projekty ani rozpočty, čímž porušily rozpočtovou kázeň. Těmto lidem se tak dostalo na konkrétní projekty přes třicet miliónů. Ministerstvo poskytovalo finanční prostředky bez vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace a bez dalšího stanovení podmínek použití těchto prostředků. Ministerstvo kultury dlouhé roky pouze nečinně přihlíželo tomu, že Divadelní ústav v letech 1196–1999 odváděl příjmy z pronájmů pouze do státního rozpočtu, i když bylo soudem určeno, že určitá část objektu patří restituentům, a ti mají právo podílet se na majetkových výnosech. Restituenti nakonec soudně vymohli zaplacení částky i s úroky, na kterou Ministerstvo poskytlo dotaci. Zatím ale nebyla s restituenty uzavřena žádná dohoda o způsobu nebo výši plateb. Tato instituce taktéž nedoložila provedení inventarizace majetku a závazků, čímž porušila zákon o účetnictví.

4.2.2 Hospodaření Ministerstva zahraničí

Další případ je ukázkou špatného hospodaření ministerstva zahraničí. Tento případ byl prošetřován Úřadem v roce 2005 a kontrolovaným obdobím byly roky 2003 a 2004. Ve výkazech, které předkládá příslušné ministerstvo pro hodnocení plnění státního rozpočtu, vykázalo zkreslené údaje o čerpání prostředků ze státního rozpočtu. Také porušilo zákon v případě financování velvyslanectví, když si rozpočtové období zastupitelských úřadů posunulo o dva měsíce oproti kalendářnímu roku. Dle šetření bylo zjištěno porušení rozpočtové kázně, protože ministerstvo zahraničních věcí nečerpalo peníze v souladu s věcným plněním, a neoprávněně použilo velkou částku finančních prostředků. Ministerstvo hradilo zpracování technického zhodnocení a pořízení dlouhodobého majetku z finančních prostředků, které byly určeny na úhradu běžných výdajů. Při kontrole financování rekonstrukce budovy zastupitelského úřadů v Paříži bylo vynaloženo o 209 % více finančních prostředků ze státního rozpočtu než bylo uvedeno v registračním listu. Také kontrola zadávání veřejných zakázek ukázala na významné nedostatky, když zjistila, že již před odesláním výzvy o veřejné zakázce na vybavení interiéru zastupitelského úřadu v Havaně, Ministerstvo jednalo s vítězným uchazečem.

Tato nabídka měla být vyloučena z dalšího posuzování, protože nesplnila stanovené podmínky v dokumentacích. Ministerstvo s tímto uchazečem uzavřelo smlouvu o dílo, i když výše nákladů přesáhla limity uvedené v zákoně. Bohužel, i když na tyto nedostatky již bylo upozorněno v dřívějších letech, k řešení této situace nedošlo a nebyla navržena vhodná opatření.

4.2.3 Použití finančním prostředků na regionální programy

Zajímavé skutečnosti byly zjištěny Úřadem při kontrole poskytování, čerpání a užití prostředků určených na programy podpory regionálního rozvoje a systém hodnocení očekávaných přínosů. Kontrolovanými subjekty byly Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj a další příjemci prostředků státního rozpočtu a kontrolovaným obdobím byl rok 2000 až 2005. Byly prověřovány čtyři programy financované ze státního rozpočtu Ministerstva místního rozvoje a jeden program financovaný z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa. Ministerstvo poskytlo na financování Programů dotaci ve výši 3,5 mld. Kč, a 80% těchto prostředků putovalo do regionů hospodářsky a strukturálně slabých NUTS II Severozápad a Moravskoslezsko. Ministerstvo pochybilo, když pro Programy nestanovilo časový a finanční rámec, nemělo stanoveno ani ukazatele k monitorování a hodnocení přínosů těchto programů, i když mělo vládou uloženou povinnost informovat ji o přínosech. Ministerstvo financí poskytlo na svůj program podpory rozvoje a obnovy regionální infrastruktury dotaci ve výši 4,4 mld. Kč. Tento program taktéž neobsahuje žádné cíle, priority ani finanční či časový rámec, které stanovuje ve svých pravidlech regionální politika. Většina poskytnutých finančních prostředků bohužel nesměřovala do regionů hospodářsky slabých, ale spíše na opravy sportovních zařízení nebo budov v obcích.

Dle zásad je možné čerpat z dotace prostředky na stavební a technologické části stavby a na náklady související s údržbou a opravami. To nebylo dodrženo, když ministerstvo dotovalo i nákup budovy, výpočetní techniky, nábytku, sněžného skútru a rolby. Příkladem může být město Svitavy, které se neřídilo podmínkou ministerstva nepřevádět majetek získaný prostřednictvím dotace na jiné právnické či fyzické osoby po dobu pěti let, od jejich nabytí. Město vybudovalo průmyslovou zónu a po roce a půl prodalo třetinu z ní fyzické osobě. Městu Loket byla přidělena dotace ve výši 5,5 milionů korun na rekonstrukci bývalého

muničního skladu, které mělo předělat na ekofarmu pro chov jelenovité zvěře. Jakmile byla stavba dokončena, město ji pronajalo fyzické osobě k chovu a výcviku jezdeckých koní.

Pokud se stávají takové případy a města za porušení pravidel nejsou dostatečně sankciována, je pak důležité zvážit, jestli je i nadále účelné poskytovat dotace, když není zajištěno jejich správné použití. Takové případy jen ukazují na to, že města nebo obce mohou využívat čerpání dotací, i když nedoloží potřebné dokumenty nebo nedodrží stanovené podmínky dané pravidly poskytování dotací. Aby bylo dosaženo lepších výsledků v účelnosti a přínosech užívání dotací, je nutné provést reformu, která zajistí lepší postih subjektů, které nepoužijí dotace ke správným účelům nebo nedodrží daný postup.

4.3 Zhodnocení postavení NKÚ

Nejvyšší kontrolní Úřad je velmi důležitou institucí, která kontroluje hospodaření se státními prostředky. Díky ní má veřejnost možnost nahlédnout do způsobů, jakými jsou tyto prostředky poskytovány a uplatňovány, a zda-li přinášejí efektivní výsledky pro stát i pro celou společnost. Dle Ústavy ČR je NKÚ nezávislý orgán, ale není přesně vymezeno, v čem spočívá jeho nezávislost a vůči komu směřuje.

Když se řekne Nejvyšší kontrolní úřad, mnoho lidí si představí instituci, která je vymezena jako ta nejvyšší možná, která má možnost provádět kontrolu nad veškerými operacemi, které se provádějí uvnitř našeho státu. Téma činnosti a pravomocí Úřadu je málo probíranou oblastí na veřejnosti. Člověk, kterého situace nepřinutí nahlédnout do pravomocí a činností samotného Úřadu, si jen těžko může představit podle názvu, jaké funkce má Nejvyšší kontrolní úřad. Často se lidé domnívají, že jim může Úřad pomoci při vyřizování reklamací zakoupeného zboží, kterou vykonává Česká obchodní inspekce, a nebo pomoci vyřešit situaci se zaměstnavatelem, který porušuje zákoník práce, ale tuto kontrolu má na starosti Státní úřad inspekce práce.

NKÚ má velmi omezené pravomoci, které by měly být rozšířeny do více oblastí. Chybí mu pravomoc kontrolovat hospodaření s finančními prostředky, které dostávají kraje ze státního rozpočtu k zajištění výkonu tzv. přenesené působnosti v oblasti státní správy. Jeho kompetence by také mohly být rozšířeny o kontrolu nakládání státu s dluhy republiky, s úvěry, a pohledávkami. Tuto pravomoc má například Spolkový účetní dvůr v Německu nebo Účetní dvůr v Rakousku, který kontroluje majetek státu a dluhy.

V poslední době zaznívá názor, který je podle mne oprávněný, že kontrolní působnost NKÚ by měla být rozšířena i na kontrolu obecní samosprávy a hospodaření obcí, které užívají vysokého stupně autonomie, a jejich hospodaření nepodléhá prakticky žádné kontrole. Výkon samostatné působnosti svěřené orgánům obcí kontroluje na základě zákona o obcích Ministerstvo vnitra. Kontrola výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí přísluší krajskému úřadu, který provádí zároveň i kontroly hospodaření obcí. Výjimka existuje v případě, že obce používají peníze ze státního rozpočtu nebo využívají státní majetek, tehdy hospodaření obce podléhá kontrole NKÚ. Ve svém hospodaření obce nejsou nijak omezeny, a často dochází k případům použití financí k účelům, které nebyly v zájmu obyvatel, ale spíše v zájmu vedení obce. Zmínila bych konkrétní případ, který se stal nedávno v mém okolí, kdy města zažádala o dotaci z kraje na projekt zřízení veřejně přístupných míst s vysokorychlostním internetem pro okolní obce a neziskové organizace. Na základě financí získaných z dotačního programu, jedna z neziskových organizací vybudovala vlastní síť s možností připojení občanů k vysokorychlostnímu internetu. Tím v podstatě znevýhodnila komerční poskytovatele, kteří nabízeli připojení v těchto oblastech. Komerční poskytovatelé platí ze svých zisků daně, které odvádějí do státní pokladny, na rozdíl od neziskové organizace, která vybírá pouze členské poplatky bez odvodu daní státu. Pokud se tedy tito poskytovatelé neobrátí na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který by jim teoreticky mohl pomoci, pak neexistuje instituce, která by sama zkontrolovala hospodaření a užívání finančních prostředků obcí ke správným účelům. Tato pravomoc Úřadu chybí a myslím, že je jen otázkou času, kdy bude rozsah jeho kontroly ústavou rozšířen.

Nejvyšší kontrolní úřad sice nemá žádnou výkonnou pravomoc, ale jeho činnost by měla být zpětnou vazbou. Jeho práce spočívá ve vytvoření plánu kontrolní činnosti na rok, provedení kontrolních akcí podle tohoto plánu a sestavení závěrů z výsledků této kontroly. Tu předají pak Parlamentu, který závěry může nebo nemusí projednat na svých zasedáních. Zda subjekty, u kterých byly zjištěny nedopatření, napravily svou chybu nebo byly případně sankciovány za porušení předpisů, to už se Úřad může dozvědět pouze z médií nebo časopisů. Určitě by pro samotný Úřad i pro veřejnost bylo zajímavé zjistit, zda kontrola Úřadu neslouží pouze k informovanosti občanů a vlády, ale také k napravování samotných kontrolovaných subjektů. Z některých kontrolních závěrů vyplývá, že neustále dochází

k opakovaným porušováním předpisů, což ukazuje na nedostatečnost sankcí a postihů konkrétních osob.

ZÁVĚR

Nejvyšší kontrolní úřad České republiky již funguje bezmála 14 let, a od jeho vzniku prošel pozitivním vývojem a stal se tak uznávanou a respektovanou institucí, kterému je přikládána velká pozornost. Jeho činnost je neustále přizpůsobována nastaveným evropským standardům, které zlepšují postavení Úřadu mezi orgány státu. Je zapojen do mezinárodních sdružení nejvyšších kontrolních institucí EUROSAI a INTOSAI, které seskupují státy po celém světě. Tyto organizace se snaží o rozvoj profesionální spolupráce mezi členskými státy a podporuje vzájemnou výměnu informací a dokumentů týkajících se kontrolní činnosti. Díky rozsáhlé spolupráci mezi jednotlivými státy získává NKÚ spoustu důležitých zkušeností a poznatků, které zkvalitňují jeho fungování a zlepšují výsledky kontrolních činností. Podle srovnání s nejvyššími kontrolními úřady fungujícími v některých evropských státech, je možné konstatovat, že úprava kompetencí a působnosti Nejvyššího kontrolního úřadu je podobná, co se týče Slovenského a Maďarského nejvyššího kontrolního úřadu Funkce těchto nezávislých institucí jsou obdobné s výjimkou jejich organizačních struktur, které jsou v konkrétních státech dány zákony o samotné kontrolní instituci. Rozdílnými pravomocemi disponuje Polská komora kontroly, která je mnohem starší a její kompetence zasahují do více oblastí. Mezi jeho zvláštní aktivity patří audity státního rozpočtu a principů finanční politiky, a také jeho vyjádření k vyslovení důvěry Radě ministrů.

Pro občany České republiky je NKÚ nepostradatelným zdrojem informací o způsobech vynakládání státních finančních prostředků jednotlivými orgány. Můžeme se dozvědět, zda jsou dodržovány zásady hospodaření a účetnictví a zda tyto prostředky směřují na účely, které jsou pro naši společnost obohacující. Nejvyšší kontrolní úřad nemůže kontrolovat všechny subjekty v našem státě, to je prakticky nemožné, ale určité oblasti jeho pole působnosti, jako je kontrola územních samosprávných celků, by mohly být rozšířeny, protože existují subjekty, jejichž kontrola není ze strany státu dostačující. Pak dochází k případům, které nás zaráží a je až s podivem, že k nim v našem státě může docházet. Je ale pravdou, že kdyby se kompetence NKÚ rozšířili i na územní samosprávné celky, mohly by to chápat jako zásah do jejich samostatné působnosti. Pokud by došlo ke změnám pravomocí NKÚ, musely by být stanoveny zákonem a vymezený Ústavou. Nejzávažnější chyby se také vyskytují v oblasti zadávání veřejných zakázek realizovaných veřejnoprávními subjekty. Samotné přidělování zakázek bývá velmi často zmanipulováno a

ovlivněno korupcí. NKÚ bohužel nemá pravomoci k ukládání nápravných opatření a nebo vyšetřování pro způsobení trestného činu. Potrestání už je v rukou státních orgánů, ale jak můžeme zjistit z výročních zpráv NKÚ, jsou tyto chyby neustále opakovány, z čehož lze usuzovat, že potrestání porušení pravidel je ze strany státu nedostatečné.

NKÚ se nesnaží za každou cenu objevit nedostatky v hospodaření, ale snaží se při přiměřených nákladech ověřit správnost používání prostředků, o případných chybách informovat kompetentní orgány, které jsou schopné provést nutné změny k odstranění těchto nedostatků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

MONOGRAFICKÉ PUBLIKACE

[1] GERLOCH, Aleš. *Ústavní systém České republiky: základy českého ústavního práva*. Praha: Prospektrum, 1994. 240 s. ISBN 8085431858

[2] HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: Teorie veřejné správy*. 1. vyd. Praha 3 : ASPI Publishing, s.r.o., 2003. 196 s. ISBN 80–86395-86–3.

[3] HENDRYCH, Dušan, SVOBODA, Cyril a kolektiv. *Ústava České republiky: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 1997. 167–169 s. ISBN 80–7179-084–2

[4] KADEČKA, Stanislav, ONDRUŠ, Radek, PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva pro ekonomy*. Brno: Masarykova univerzita, 2003. Kapitola 4, Právní záruky zákonnosti při výkonu veřejné správy, 79-87 s. ISBN 80–210-3050-X .

[5] KLÍMA, Karel. *Ústavní právo*: *3. rozšířené vydání*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2006. 759 s. ISBN 80–7380-000–4.

[6] MATES, Pavel, MATULA, Miloš. *Kapitoly z dějin a teorie veřejné správy*. Praha: VŠE, 1998. 72 s. ISBN 80–7079-407–0.

[7] PAVLÍČEK, Václav a kol. *Ústavní právo a státověda: I. Díl Obecná státověda*. Praha 1 : Linde Praha a.s., 1998. 365 s. ISBN 80–7201-141–3.

[8] PRŮCHA, Petr. *Správní právo obecná část*. 4 doplněné vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2001. 191 s, 29 s. ISBN 80–210-2763–0.

[9] REKTOŘÍK, Jaroslav, ŠELEŠOVSKÝ, Jan. a kol. *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru.* 1. vyd. Praha: EKOPRESS, 2003. 212 s. ISBN 80–86119-72–6.

[10] KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy, 4. vydání*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, 447 s. ISBN 80–86473-80–5.

.

INTERNETOVÉ ZDROJE

[11] *Nejvyšší kontrolní úřad* [online]. 10. 5. 2007 [cit. 2007–03-22]. Dostupný z WWW: <http://www.nku.cz>.

[12] □*ejvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky* [online]. 2004, 25. dubna 2007 [cit. 2007–04-02]. Dostupný z WWW: <http://www.nku.gov.sk/>.

[13] *Najwyższa Izba Kontroli* [online]. 10. 05. 2007 [cit. 2007–04-05]. Dostupný z WWW: <http://www.nik.gov.pl/index.php?form_user_lang=enus>.

[14] *State Audit Office, Hungary* [online]. [cit. 2007–04-07]. Dostupný z WWW: <http://www.asz.hu/ASZ/www.nsf/AMain?Openframeset>.

[15] *Integrace : Limská deklarace a postavení nejvyšších kontrolních úřadů* [online]. 2002 [cit. 2007-03-30]. Dostupný z WWW: <http://www.integrace.cz/integrace/clanek.asp?id=449>.

[16] *Ministerstvo financí: Vnější audit* [online]. [cit.2007-04-07]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/333_350.pdf

PRÁVNÍ PŘEDPISY

[17] Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu

[18] Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole

[19] Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NIK	Nejvyšší komora kontroly
NKÚ SR	Nejvyšší kontrolní úřad na Slovensku
SAO	Supreme Audit Office
ČR	Česká republika
SR	Slovenská republika

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Zjištěné nedostatky během kontrol……36

SEZNAM PŘÍLOH

P I Přehled projednávaných závěrů vládou v roce 2006

P II Organizační struktura NKÚ

P III Jednotlivé územní odbory NKÚ

PŘÍLOHA P I: PŘEHLED KONTROLNÍCH AKCÍ PROJEDNÁVANÝCH VLÁDOU V ROCE 2006

Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen NKÚ a v roce 2006 projednán vládou ČR

Usnesení vlády	Datum jednání	Materiál vlády (číslo)	KZ	Opatření KO na vědomí	Vládou ČR uložená opatření	Souhlas NKÚ s přijatými opatřeními
1300/06	15. 11. 2006	1674/06	06/02	ne	MŠMT bude realizovat opatření navržená ve stanovisku MŠMT ke KZ.	**ano**
1299/06	15. 11. 2006	1664/06	06/05	ne	ne	**ano**
1298/06	15. 11. 2006	1646/06	06/09	ne	MO bude realizovat opatření k nápravě nedostatků uvedených v KZ a do 6 měsíců vyhodnotí přijatá opatření k odstranění zjištěných nedostatků a s výsledkem seznámí člena NKÚ pověřeného řízením akce.	**ano**
1297/06	15. 11. 2006	1680/06	06/04	ne	Předseda SSHR bude důsledně realizovat nápravná opatření a o jejich provádění bude informovat MPO.	**ano**
1257/06	1. 11. 2006	1239/06	05/34	ne	ne	**ano**
1252/06	1. 11. 2006	1234/06	06/01	ano	ne	**ano**
–	1. 11. 2006	1632/06	06/11	přerušeno	přerušeno	**zatím ne**
1184/06	18. 10. 2006	1546/06	05/33	ne	MPSV a MF do 1. 11. 2006 předloží vládě přehled nápravných opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ včetně vymezení konkrétní odpovědnosti za tyto nedostatky.	**ano**
1183/06	18. 10. 2006	1450/06	05/39	ne	ne	**ano**
988/06	16. 8. 2006	V226/06	05/26	ne	MO realizuje opatření k nápravě nedostatků uvedených v KZ a do 6 měsíců je vyhodnotí a seznámí s výsledkem člena NKÚ pověřeného řízením akce.	**ano**
950/06	16. 8. 2006	1241/06	05/38	ne	ne	**ne**

PŘÍLOHA P II: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA NKÚ

Prezident NKÚ

Ing. František Dohnal - funkční období od 4. 11. 2005

Viceprezident NKÚ

Ing. Dušan Tešnar - funkční období od 9. 1. 2003

Přehled členů Úřadu k 8. 11. 2006:

Jméno	Začátek funkčního období	Přehled kontrol
Ing. Jiří Adámek	25. 4. 2001	zobrazit
Ing. Zdeněk Brandt	3. 5. 2002	zobrazit
Ing. Ludmila Brynychová	9. 12. 2005	zobrazit
JUDr. Jiří Drábek	15. 7. 1993	zobrazit
JUDr. Jan Holeček	15. 7. 1993	zobrazit
Mgr. Marie Hošková	17. 9. 1993	zobrazit
JUDr. Eliška Kadaňová	4. 6. 1998	zobrazit
Ing. Jiří Kalivoda	17. 9. 1993	zobrazit
Ing. Antonín Macháček	9. 12. 2005	zobrazit
MVDr. Rudolf Němeček	17. 9. 1993	zobrazit
Mgr. Zdeňka Profeldová	18. 4. 2002	zobrazit
Ing. Petr Skála	17. 9. 1993	zobrazit
Ing. Jaromíra Steidlová	8. 11. 2006	zobrazit
Ing. Jan Vedral	25. 4. 2001	zobrazit
Ing. Ladislav Zeman	15. 7. 1993	zobrazit

PŘÍLOHA P III: JEDNOTLIVÉ ÚZEMNÍ ODBORY

Územní odbor střední Čechy

- ***Beroun*** *– Politických vězňů 20, 266 01 Beroun*
  ředitel: Ing. Stanislav Böhm – 311 706 321

- ***Mladá Boleslav*** *– S. K. Neumanna 544, 293 01 Mladá Boleslav*
  vedoucí oddělení: Ing. Věra Šonková – 326 706 221

- ***Kutná Hora*** *– Radnická 178, 284 01 Kutná Hora*
  vedoucí oddělení: Bc. Ing. Ivona Bartošová – 327 536 421

Územní odbor severozápadní Čechy

- ***Most*** *– Moskevská 1/14, 434 01 Most*
  ředitelka: Ing. Marie Mašková – 476 140 721

- ***Ústí nad Labem*** *– Mírové náměstí 36, 400 01 Ústí nad Labem*
  vedoucí oddělení: Ing. Hana Hykšová – 475 666 621

- ***Sokolov*** *– K. H. Máchy 1266, 356 01 Sokolov*
  vedoucí oddělení: Ing. Eva Rousová – 352 606 821

Územní odbor západní Čechy

- ***Plzeň*** *– Koterovská 162, 326 00 Plzeň*
  ředitel: Ing. Václav Pouska – 377 256 921

Územní odbor jižní Čechy

- ***České Budějovice*** *– Mánesova 3a, 370 21 České Budějovice*
  ředitel: Ing. Jiří Rerych – 386 447 221

- ***Strakonice*** *– Smetanova 533, 386 01 Strakonice*
  vedoucí oddělení: Ing. Jaroslav Požárek – 383 457 121

- ***Tábor*** *– Husovo náměstí 2938, 390 02 Tábor*
  vedoucí oddělení: Ing. Jiří Fara – 381 477 321

Územní odbor severovýchodní Čechy

- ***Hradec Králové*** *– Ulrichovo náměstí 810, 500 02 Hradec Králové*
  ředitel: JUDr. Pavel Rousek – 495 540 921

- ***Liberec*** *– třída 1. máje 97, 460 01 Liberec*
  vedoucí oddělení: Ing. Ludmila Vozábová – 485 246 621

- ***Pardubice*** *– Boženy Němcové 231, 530 02 Pardubice*
  vedoucí oddělení: Ing. Helena Horáková – 466 054 321

Územní odbor jižní Morava

- ***Brno*** *– Kounicova 42, 602 00 Brno*
  ředitelka: Ing. Eva Venclíčková – 541 428 121

- ***Třebíč –*** *Sokolská 187/3, 674 01 Třebíč*
  vedoucí oddělení: Bc. Karel Kotrba – 568 834 921

Územní odbor severní Morava

- ***Ostrava*** *– Čs. legií 5, 701 36 Ostrava*
  ředitel: Ing. Jaroslav Nevrlý – 595 198 421

Územní odbor střední Morava

- ***Olomouc*** *– Tovární 41, 772 11 Olomouc*
  ředitel: PhDr. Radim Dočkal – 585 238 621

- ***Zlín*** *– náměstí Míru 63, 760 01 Zlín*
  vedoucí oddělení: JUDr. Dagmar Miková – 577 648 321

- ***Šumperk*** *– Lautnerova 1, 787 01 Šumperk*
  vedoucí oddělení: Ing. Jana Halamková – 583 308 521